

Z OBSAHU:

Jednání
s ministry

Výpočet odměn
zastupitelů

Z krajských
setkání

NOZ:
Smlouva o dílo

Blíží se volby do Evropského parlamentu

Letošní rok můžeme nazvat supervolebním rokem – s výjimkou parlamentních voleb, které jsme si odbyli v předčasném termínu loni na podzim, a voleb do zastupitelstev krajů, které nás čekají v roce 2016, jsou před námi troje důležité volby: do Evropského parlamentu, do obecních zastupitelstev a do Senátu. Samozřejmě že z pohledů nás, starostů a zastupitelů, jsou nejzásadnější volby do obecních zastupitelstev, ke kterým nyní upínáme své síly a z nichž vzejde nové vedení radnic. Rád bych ale v tomto článku upozornil na ty nejbližší volby – volby do Evropského parlamentu, ve kterých si ve dnech 23. – 24. května zvolíme na pětileté období 21 poslanců zastupujících zájmy občanů ČR v této důležité instituci EU.

Volby se uskuteční v době, kdy si připomínáme desetileté výročí vstupu ČR do EU (1. května 2004), z pohledu naší země jednu z nejvýznamnějších událostí moderní historie, která ovlivňuje každodenní život občanů i obcí. Přesto je povědomí české veřejnosti o tomto společenství a jeho institucích velmi nízká, což odráží i míra zájmu o volby do EP. S volební účastí 28 % všech oprávněných voličů se ČR řadí mezi pět zemí s nejnižším počtem odevzdaných hlasovacích lístků (úplně nejhůř při posledních volbách v roce 2009 dopadlo Slovensko s necelými 20 %). Přitom role a kompetence EP v legislativním procesu přijetí Lisabonské smlouvy (rok 2009) velmi posílily. Byla rozšířena jeho zákonodárná funkce tím, že přesunula více než 40 oblastí pod postup spolurozhodování, ve kterém má Parlament stejná práva jako Rada EU. Tyto oblasti zahrnují zemědělství, energetickou politiku, imigraci, spravedlnost a vnitřní věci, volný pohyb osob, zdra-

votnictví, strukturální fondy, schvalování rozpočtu EU, ochranu životního prostředí, dopravu atd. Nově zvolení poslanci budou také schvalovat předsedu Evropské komise, čímž přenesou výsledek eurovoleb také do této výkonné instituce EU.

Jen z několika posledních jednání EP vidíme, jak velký vliv má tato instituce na fungování samospráv. Na prosincové schůzi europoslanci schválili pravidla pro využívání evropských fondů v následujících sedmi letech. Na lednovém jednání pak například přijali usnesení k recyklaci odpadu, které zvyšují nároky na celkové množství recyklovaného plastového odpadu. Ambicí je, aby až 80 % veškerého plastového odpadu bylo recyklováno. Při březnovém jednání v prvním čtení prošel návrh směrnice Evropské komise zpřísňující podmínky ochrany osobních údajů zpracovávané jak v soukromém, tak ve veřejném sektoru, což může znamenat zvýšení administrativní a finanční zátěže obcí. A v neposlední řadě na další schůzi EP došlo ke schválení dlouho připravované směrnice k veřejným zakázkám (tak důležité téma pro obce), která stanovuje jednodušší pravidla a více zohledňuje specifčnost v poskytování některých veřejných služeb, např. v oblasti dopravy, energetiky a vodohospodářství.

Z výše uvedených příkladů je více než zřejmé, jak důležité je rozhodování poslanců v EP pro život v obcích a jak se reálně promítá do kvality a ceny služeb, které samosprávy poskytují svým občanům. Chtěl bych zde zmínit, že mezi kandidáty do EP jsou Oldřich Vlasák a Vojtěch Mynář, dva zástupci Svazu, kteří mají mnohaleté bohaté zkušenosti jak z komunální úrovně, tak už i z práce v EP. Vojtěch Mynář kromě svého mandátu v EP působí jako předseda Dopravní komise Svazu. Oldřich Vlasák, náš bývalý předseda a nynější místopředseda Svazu pro evropské záležitosti, se jako první český zástupce stal místopředsedou EP. Byl také jediným Čechem, který se podílel na vyjednávání podmínek pro budoucí využívání evropských fondů.

Často nechápavě hledíme na nový předpis či nesmyslnou administrativu a říkáme si, že to mohl navrhnout a schválit jen člověk, který o životě v obcích neví vůbec nic. Co může každý z nás udělat pro to, aby se to nestávalo? Využijme svého práva, pojďme k volbám do Evropského parlamentu a dejme hlas těm, kteří svými zkušenostmi z dlouholeté práce v komunální politice jsou zárukou toho, že EP bude schvalovat pouze normy, které podpoří rozvoj a prosperitu obcí a vytvoří podmínky pro kvalitnější život našich občanů.

Dan Jiránek
předseda Svazu

POZITIVA ČLENSTVÍ V EU PŘEVAŽUJÍ NAD NEGATIVY

Brzy to bude právě deset let, kdy jsme se stali členy Evropské unie a poprvé volili své zástupce do Evropského parlamentu. Deset let je již dlouhá doba na to, abychom se nad naším členstvím zamysleli. Pro připomenutí, o tom, že chceme být členy EU, jsme rozhodli v referendu již před jedenácti lety v červnu 2003, kdy 77 % voličů včetně mne, řeklo ano pro vstup do EU.

Když jsme do EU vstupovali, pro velkou část z nás členství symbolizovalo svobodu cestování, studia a práce. Tyto hodnoty si podle tehdejších průzkumů spojovalo jako přínos členství 62 % občanů. Zejména pro ty z nás, kteří zažili výjezdní doložky, devizové přísliby či osobní prohlídky na hranicích, byl svobodný přejezd hranic něčím skutečně neocenitelným. Po deseti letech se však ukazuje, že tato svoboda se stává pro mnohé stále samozřejmější a dnes ji vnímá jako aktuální „jen“ necelá polovina (46 %) z nás.

Když jsme do EU vstupovali, očekávali jsme také, že si díky členství v EU zajistíme ochranu před vnějším nepřitelem. Téměř polovina obyvatel (48 %) tehdy uváděla, že díky členství v EU se budou cítit bezpečněji. Jistota bezpečí stále představuje jednu z nejdůležitějších hodnot pro obyvatele evropské osmdesátky, Čechy nevyjímaje. Ozbrojené konflikty ve Středomoří, rozpínavé ambice Ruska a riziko další studené války tuto hodnotu určitě ještě posílí.

Češi jsou nejenom v Bruselu známi jako národ skeptiků a kritiků. Když jsme do EU vstupovali, nejvíce jsme se obávali problémů, které to způsobí zemědělcům, báli jsme se o naše pracovní místa a nárůstu organizovaného zločinu. Ani jedna z těchto obav se nijak významně nepotvrdila. Naopak trh práce je stabilizovaný a dotace do zemědělství činí z půdy jednu z nejvýnosnějších investic. Pro velkou část Čechů tak dnes negativa EU znamenají zejména plýtvání penězi a obrovská byrokracie.

Ano, Unie má mnoho chyb, mnohým až příliš připomíná budovatelský projekt RVHP, mnoho lidí je znechuceno z neustálé unijní propagandy a nesmyslných „proevropských“ kampaní. Přes to všechno však má tento projekt ekonomické spolupráce své světlé stránky, které nad těmi stinnými rozhodně převažují, a proto bych ani po deseti letech nehlasoval o našem členství jinak.

*Ing. Oldřich Vlasák
místopředseda Evropského parlamentu
místopředseda Svazu pro evropské záležitosti*

Aktuality ve zkratce

● **Nové dotační programy i nový zákon o veřejných zakázkách by měly respektovat praktické potřeby měst a obcí**

3. březen 2014, Praha

Příprava programů pro čerpání peněz z EU v období 2014+ a nový zákon o veřejných zakázkách, to byla hlavní témata prvního jednání vedení Svazu s ministryní pro místní rozvoj Věrou Jourovou. Shodly se na nutnosti užší spolupráce a pravidelném předávání informací. Podle Věry Jourové věnuje vláda přípravě nového programovacího období zvýšenou pozornost. Bude se snažit dosáhnout lepších výsledků za méně peněz. Vhodné by také bylo odvážit se realizovat projekty přesahující čtyřleté volební období. Ministryně Jourová ujistila, že efektivní čerpání evropských fondů je každopádně jednou z jejich priorit. S postojem Svazu seznámil Věru Jourovou předseda Svazu Dan Jiránek. Zdůraznil, že při nastavování programovacího období 2014+ je nutné myslet na potřeby široké veřejnosti, tedy z běžného života vycházející požadavky měst a obcí. A to i těch menších na venkově, které jsou dost rozdílné od potřeb a možností velkých aglomerací. Informoval jí, že Svaz proto chce, aby z evropských dotací šlo do územní dimenze 250 mld. Kč, z toho do venkovského prostoru 35 mld. Kč. Komunikaci ohledně peněz z EU by měla zlepšit Stálá konference územních aktérů na regionální úrovni. Ministryně ocenila snahu Svazu pomoci s funkčním nastavením nových dotačních programů a uvedla, že o rozdělení

peněz se ještě bude jednat. Stálou konferenci územních aktérů uvítala, vnímá ji jako možný konzultační orgán ministerstva, který by mohl usnadnit výměnu informací mezi státem, kraji, městy, obcemi a dalšími územními hospodářskými a sociálními subjekty. Kohezní politiku považuje za jednu z nejpřínosnějších stránek evropské integrace, jelikož se zaměřuje na celkový hospodářský, sociální a územní rozvoj a snižování rozdílů mezi regiony. Vydefinovaná územní dimenze bude předmětem Národního dokumentu k územní dimenzi, který vygeneruje nejen aktivitu, ale i indikativní finanční objem.

Jednání Svazu na ministerstvu se týkalo také další z priorit nového vedení resortu – přípravy nového zákona o veřejných zakázkách. Dan Jiránek uvedl, že současná legislativa upravující veřejné soutěže je pro města a obce, zejména pak ty malé, které nemají dostatečný aparát, velmi složitá. V novém právním předpisu by zkušenosti měst a obcí měly být zohledněny, celý proces by se měl zjednodušit, zadavatelé by neměli být zatěžováni zbytečnou administrativou. Ministryně Jourová ujistila, že právě zjednodušení procesu zadávání veřejných zakázek a snížení administrativní zátěže je hlavní snahou ministerstva při transponování nových směrnic Evropské komise z poloviny února do české legislativy. Musí se tak stát do dvou let a MMR chce zpracovat zcela nový právní předpis i proto, že stejně jako města a obce považuje současný zákon o veřejných zakázkách kvůli desítkám novelizací za nepřehledný s velmi složitou strukturou.

Zpravodaj Svazu měst a obcí ČR

Vychází v nákladu 2800 ks zdarma. – Vydává SMO ČR. – Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4, tel.: 234 709 711, fax: 234 709 786, e-mail: smocr@smocr.cz. – ID datové schránky: 5fkgwn3 – Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá Mgr. Lenka Zgrajová. DTP: Grafické studio J&S. – Uzávěrka tohoto čísla 31. 3. 2014. – MK ČR E 14584

● Soutěž Vesnice roku 2014 odstartovala

4. březen 2014, Praha

Při příležitosti Dnů malých obcí v Praze byl slavnostně vyhlášen jubilejní 20. ročník soutěže Vesnice roku. Podmínky soutěže pro rok 2014 podepsali ministryně pro místní rozvoj Věra Jourová, náměstek ministra zemědělství Jindřich Šnejdrla, předseda Spolku pro obnovu venkova Eduard

Kavala a za Svaz měst a obcí předseda Komory obcí Josef Bezdíček.

„Prostřednictvím soutěže se ukazuje, že venkov je příjemné místo k životu, místo, z kterého se neutíká,“ uvedla před vlastním aktem Věra Jourová. Připomněla také, že cílem soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, ukázat jeho přednosti, ale také upozornit na význam venkova širokou veřejností. Jindřich Šnejdrla, jako bodrý Moravan ze Vsetínska, zase ocenil, že soutěž velmi napomáhá spolkovému životu, a Eduard Kavala, který stál u samotného zrodu soutěže, připomněl její dvacetiletou historii. Uvedl, že soutěž je dnes v podstatě výkladní skříň Programu rozvoje venkova, je výsledkem toho nejlepšího, čím se obce mohou pochlubit. „Zapojením se do soutěže chceme ukázat, jací opravdu jsme, nejde

tady jenom o peníze, i když na druhé straně je fajn, když je také o co hrát,“ konstatoval starosta Bělolítna Eduard Kavala a kvitoval, že výši odměn se za úřednické vlády podařilo vrátit zpět a nedošlo k plánovanému krácení. Podle místopředsedy Svazu Josefa Bezdíčka dává soutěž obcím možnost ukázat se. Důraz přitom kladl na pospolitost občanů a dobře fungující služby. „Přál bych si, aby se do soutěže hlásilo co nejvíce vesnic,“ zakončil své vystoupení starosta Čermné nad Orlicí.

Dodejme, že do soutěže se mohou hlásit obce venkovského charakteru, které mají maximálně 7500 obyvatel a mají zpracovaný vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem obce, program obnovy vesnice nebo program rozvoje svého územního obvodu. Obce jsou hodnoceny nejprve v krajském kole, poté v kole celostátním. Svaz má ve všech hodnotitelských komisích své zástupce. Přihlášky do soutěže je možné posílat do 30. dubna 2014. Podmínky soutěže najdete na www.vesniceroku.cz.

● Řešení sociálního bydlení? Dát lidem práci a víc peněz

18. březen 2014, Praha

Stát by měl dát na sociální oblast, tedy i na sociální bydlení, víc peněz. Jinak není možné, aby za ni nesly odpovědnost města a obce. Shodli se na tom zástupci Svazu i Platformy pro sociální bydlení. Řešením sociálního bydlení přitom nejsou ubytovny, ale standardní nájemní bydlení a podpůrné služby. Lidem v obtížné životní situaci je třeba pomoci také tvorbou a dostatečnou nabídkou pracovních míst. Obce hrají v sociálním bydlení zásadní roli. Nemohou však suplovat roli státu, který dosud nepřipravil komplexní řešení sociálního bydlení, i když to plánovala Koncepce bydlení v ČR do roku 2020, přijatá za minulých vlád. Koncepce navíc slibova-

la výrazně vyšší podporu nájemního bydlení, té se však dosud nedostává. Výkonná ředitelka Jana Vildumetzová na setkání zdůraznila, že sociální bydlení je třeba řešit systémově. Diskuse o jeho podobě by měla probíhat v partnerství státu, měst a obcí a neziskových

organizací. Stát musí na systém zajistit dostatek finančních prostředků. Svaz spolu s Platformou pro sociální bydlení vidí cestu ve větší podpoře standardního nájemního bydlení, nikoliv v podpoře ubytoven. Předpokladem dlouhodobé udržitelnosti bydlení jsou samozřejmě příjmy, proto je naprosto nezbytný také dostatek pracovních příležitostí. Velmi diskutované ubytovny nejsou dlouhodobým řešením situace potřebných rodin s dětmi a v politice sociálního bydlení tak nemají co dělat. Koordinátor Platformy z IQ Roma servisu Jan Milota uvedl, že sociální bydlení má být nástrojem sociálního začleňování a jako takové je možné pouze v bytech. Pro krizové situace existují – podle zákona o sociálních službách – pobytové sociální služby. Organizace sdružené v Platformě provozují více než 170 sociálních bytů, to však zdaleka nestačí.

Svaz spolu s Platformou tak navrhuje jasně definovat cíl sociálního bydlení a spočítat náklady, které s ním souvisejí. Vzhledem k limitům a plánování státního rozpočtu je nutné vyčíslit navýšení peněz do sociální oblasti, včetně sociálního bydlení, v delším časovém horizontu. Předseda svazové pracovní skupiny pro sociální začleňování Petr Pospíšil v této souvislosti dodal, že výdaje státu do sociální oblasti, včetně podpory sociálního bydlení, jsou dnes zcela nedostatečné. Dělat další koncepce nemá smysl, pokud tu nebude jednoznačný, a minimálně ve střednědobém rámci rozpočtu vyčíslený, závazek státu peníze určené na tuto oblast významně navýšit. Podle nedávno zveřejněných údajů je v Evropě na 11 milionů volných bytů. Už dnes přitom mnoho nájemních sociálních bytů v ČR ve spolupráci s obcemi spravují právě neziskové organizace, společně tak pomáhají řešit bezdomovectví a uniknout dluhové pastí. Oba subjekty by mohly přispět s podněty a zkušenostmi z praxe k přípravě nové koncepce sociálního bydlení a souvisejícího zákona tak, aby nová legislativa reagovala na skutečné potřeby lidí v obtížné životní situaci.

● Financování měst a obcí budeme řešit společně

18. březen 2014, Praha

O navýšení peněz pro města a obce včetně výkaznictví a vedení účetnictví jednal ministr financí Andrej Babiš na první schůzce s Předsednictvem Svazu. Shodli se, že je třeba zabývat se mimo jiné příspěvkem na výkon státní správy, který nebyl několik let valorizován, stejně jako rozpočtovým určením daní. K tzv. RUD bude podle

ministra Andreje Babiše obnovena činnost pracovní skupiny, jejími členy budou i zástupci Svazu. Ministr Babiš ujistil, že zájmem Ministerstva financí je účelné, efektivní a hospodárné rozpočtování

a čerpání státních peněz. Týká se to samozřejmě také financování veřejné správy, pro kterou se, stejně jako pro ostatní subjekty financované z veřejných rozpočtů, snaží zajistit peníze i ze zahraničních zdrojů. Nedávno se podařilo napří-

klad získat nejvyšší možný grant, asi 412 milionů korun, z Fondu solidarity EU na financování škod způsobených povodněmi v červnu 2013.

Předseda Svazu Dan Jiránek na jednání zdůraznil, že pro města a obce je zásadní průběžné a plynulé financování, které pokryje jejich oprávněné potřeby a požadavky. Proto Svaz chce být od samého počátku u případné změny zákona o rozpočtovém určení dani. Dá se čekat, že kraje budou chtít ze sdílených daní víc peněz, stejně jako města a obce potřebují valorizovat příspěvek na výkon státní správy. Už několik let je stejný a řada zejména velkých měst tak musí výkon služby státní správy v přenesené působnosti doplácet ze svého rozpočtu. Podle Svazu jde o dlouhodobě neudržitelný stav, proto požaduje, aby se příspěvek na výkon státní správy pravidelně zvyšoval alespoň podle inflace. Rostou ceny vstupů, například energií. Rovněž je třeba provést důkladnou analýzu financování přenesené působnosti u měst a obcí podle velikosti tak, aby bylo jasně vidět, kdo a kolik musí na poskytování služeb státu doplácet. Například u Českých Budějovic v roce 2012 vzniklo saldo 86 milionů korun. Některé činnosti, které za stát v přenesené působnosti vykonávají města a obce, navíc nejsou v příspěvku v současné době vůbec zohledněny – třeba veřejné opatrovnictví.

Andrej Babiš uvedl, že na analytickou činnost klade velký důraz, informace z měst a obcí jsou pro ně cenné. Zástupci územních samosprávných celků by podle něho měli být v ministerských pracovních skupinách.

Dan Jiránek pak ještě poznamenal, že města a obce by ocenily také větší srozumitelnost, delší připomínková řízení a včasné vydávání právních předpisů. Poukázal ze-

jména na legislativu týkající se účetnictví, která vůbec není provázaná s daňovou oblastí či pravidly pro kontrolu veřejných financí.

● Odpadovou legislativu nelze odkládat

19. březen 2014, Praha

Česká republika by měla mít jednoznačnou strategii v odpadovém hospodářství. Shodli se na tom ministr životního prostředí Richard Brabec s předsedou Svazu Danem Jiránekem na prvním společném jednání. Po koncepční právní úpravě volá už řadu let průmyslový i komunální sektor. Říkají, že bez jasných pravidel není možné investovat do odpadových zařízení, která v České republice chybí. Přestože už v roce 2008 vydal Svaz spolu s Asociací krajů „Strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR“, kterou v roce 2011 aktualizoval, dosud není standardizovaná hierarchie nakládání s odpady ani jeho skládkování. Ministr Brabec na jednání utvrdil zástupce Svazu, že odpadovou legislativu, tedy přípravu zákona o odpadech, a Plán odpadového hospodářství ČR na roky 2015–2024 považuje za jednu ze svých priorit. Informoval také, že podnikli urychlené kroky k čerpání stávajícího OP ŽP, vyhlásili nové výzvy, chystají se odstartovat Novou zelenou úsporám, snaží se o navýšení alokace nového OP ŽP a pokračují v kotlíkových dotacích. Podle ministra je třeba využít evropské peníze tam, kde je ČR vážně potřebuje. Ministerstvo životního prostředí mimo jiné připravuje novou legislativu i pro posuzování vlivů na životní prostředí (EIA).

Předseda Svazu Jiránek zase ministra informoval, že města a obce by potřebovaly, aby peníze z programu Nová zelená úsporám mohly být využity také na snižování energetické náročnosti budov veřejného sektoru. I když to minulé vedení resortu slíbilo, dosud se tak nestalo. Předseda svazové Komise životního prostředí Pavel Drahovzal, starosta Velkého Oseku, zase poukázal na nutnost řešit nelegální výkup kovů a předvedl Obrazový katalog předmětů, které nelegálně končí ve výkupnách. Krádeže by bylo možné omezit zákazem výkupu kovů od fyzických osob. Dnes ve sběrnách nelegálně končí třeba

kolejnice, poklopy od kanálů či kovové části starých elektrospotřebičů, což ohrožuje bezpečnost i životní prostředí.

Diskutovalo se také o vyhlášení národních parků. Svaz přitom zastává názor, že vyhlášení a úprava chráněných území je možná pouze tehdy, když s ní souhlasí všechny dotčené obce a zákon stanoví také výše kompenzace.

● Rozumný kompromis. Taková by měla být legislativa týkající se nejen ochrany spotřebitele, podomního prodeje, reklamy či výkupu kovů

21. březen 2014, Praha

Koncese k prodeji alkoholu, podomní prodej, regulace reklamy či výkup kovů. To byla hlavní témata prvního jednání zástupců Svazu s ministrem průmyslu a obchodu Janem Mládkem. Shodli se, že na prvním místě musí být ochrana zájmů lidí, ať už jako spotřebitelů či jako uživatelů služeb státu a veřejné správy. Například by bylo třeba v českém právním řádu stanovit povinnost, aby jakákoliv reklama v provozovnách a na veřejně přístupných místech vždy byla i v českém jazyce. Ministr Mládek potvrdil, že ochrana spotřebitele je jednou z jeho priorit. Státní a veřejná správa má podle něho poskytovat služby veřejnosti včetně podnikatelů a investorů ve srozumitelné podobě, odpovídající kvalitě a čase. Potřeby všech subjektů mohou být samozřejmě rozdílné podle místa, kde žijí či provozují svou činnost, továrnu apod. Proto zpětnou vazbu z měst a obcí považuje za důležitou.

Předseda Svazu Dan Jiránek ministra Mládku upozornil, že města a obce dnes trápí také podomní a pochůzkový prodej, kdy se lidé často stávají obětí podvodníků či dokonce zlodějů. Týká se to těch měst a obcí, které takový typ prodeje nemohou regulovat, případně zakázat, protože nenaplní veškeré náležitosti tržního řádu podle živnostenského zákona. Situaci je třeba co nejdříve vyřešit tak, aby i malé obce mohly lépe zajistit bezpečnost svých obyvatel. Podle České obchodní inspekce, která spadá do gesce právě MPO, prodej na základě smluv uzavíraných mimo prostory obvyklé k podnikání patřil v loňském roce v ČR k nejproblémovějším. Týkalo se to zejména předváděcích akcí.

V rámci 365 kontrol zjistili inspektoři v 262 případech porušení povinností prodávajícího, nejčastěji šlo o užití nekalých obchodních praktik, včetně agresivních technik. V roce 2013 nabylo právní moci 172 pokut za více než 21 milionů korun. Podány byly také návrhy na odebrání oprávnění k podnikání.

S podnikáním souviselo i další téma jednání – koncese k prodeji alkoholu. Svaz navrhuje, aby spolky (např. dobrovolní hasiči) dostaly výjimku z novely zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, účinné od loňského října. Mimo jiné totiž stanovuje, že koncesi na prodej alkoholu musí mít i spolky, pokud pravidelně jednou za rok pořádají akci spojenou s prodejem alkoholu, například ples. Ministr Mládek sdělil, že osobně je zastáncem toho, že zákony mají lidem i podnikajícím subjektům pomáhat, nikoliv znesnadňovat život. Vždy je ale přitom třeba najít rozumný kompromis tak, aby se na jedné straně zabránilo možným rizikům, na straně druhé zákony nebránily normálnímu životu. Při metanolové aféře se například evidence prodejců alkoholu v minulosti ukázala jako nedostatečná, což by měla změnit právě nová pravidla týkající se koncese k prodeji alkoholu.

Míru i vhodný způsob regulace je třeba najít i v souvislosti s výkupem kovů. Zástupci Svazu představili i ministři Mládkovi Obrazový katalog, který má pomoci při kontrolách (viz *INS* č. 2). Upozornili ho přitom na nutnost změnit současnou právní úpravu.

● **Církevní restituce na pokračování**

24. březen 2014, Praha

Ve Strakově akademii zasedal nově zřízený vládní výbor k dopadům zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi ve složení: premiér Sobotka, ministr zemědělství Jurečka, ministr kultury Hermann, ministryně spravedlnosti Válková, ministr vnitra Chovanec, náměstek ministra financí Gregor, ředitel Státního pozemkového úřadu, ředitel Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ředitel podniku Lesy ČR a jako stálí hosté vládního výboru také zástupci Svazu a Asociace krajů. Na programu bylo především schválení činnosti výboru, harmonogramu řádných zasedání a čtvrtletních zpráv. Diskuse se vedla o plnění povinností povinných osob SPÚ, ÚZSVM a Lesy ČR a informací

směrem k vládnímu výboru o stavu vyřízených výzev. V současnosti je uzavřeno málo dohod o vydání, úřady musí provádět složitě řešené, i historické, což bude trvat ještě minimálně 2 až 3 měsíce.

Jednání za Svaz se zúčastnila Ludmila Němcová z legislativně-právního oddělení Kanceláře Svazu. V rámci různého upozornila na postup církví, které se chystají žádat nemovitosti, které byly obcím převedeny na základě zákona č. 172/1991Sb., a obce nepodaly v souladu se zákonem návrh na vklad do jednoho roku, ale později. Další skupinou jsou obce, kterým byl majetek převáděn po účinnosti blokačního § 29, tam jde bohužel o absolutní neplatnost a církve by nejspíš uspěly. Požádala jménem Svazu vládní výbor o podporu, uvedla, že i tyto případy by se měly pokrýt kompenzacemi. Premiér souhlasil, že je to jak téma pro vládní výbor, tak pro zvláštní komisi a že se těmito případy budou zabývat. Stejně tak přislíbil ministr Jurečka, že bude jednat s církvemi a tyto případy zmíní. Svaz získal i podporu ministryně Válkové a ministra Hermanna. Premiér požádal Svaz, aby se pokusil zjistit četnost takových případů mezi obcemi.

Evropské fondy – výzvy a řešení

Již v minulém čísle našeho zpravodaje jsme vás pozvali na konferenci, kterou organizuje Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci se Svazem při veletrhu Urbis Invest v Brně a je určena pro města a obce, které by chtěly čerpat evropské dotace v příštím programovacím období. Dotkneme se ale i problematiky veřejných zakázek.

Na jaké otázky se tedy budeme snažit odpovědět?

- Co přinese obcím Evropská unie 2014+?
- Kolik peněz dostanou a na co je budou moci využít?
- Jak se vypořádat s novým občanským zákoníkem a rostoucí byrokracií?

Kdy a kde?

Konference se bude konat ve čtvrtek **24. dubna 2014 od 10.30 do 13.00 hodin** na brněnském výstavišti v pavilonu P (sál P1).

Konference se koná pod záštitou ministryně pro místní rozvoj Věry Jourové a vystoupí na ní odborníci na Evropskou unii ze státní správy, samosprávy i soukromého sektoru. Program konference najdete na našich stránkách v rubrice Naše akce.

Informace budete moci získat i na našem stánku

Své dotazy můžete od čtvrtka 24. do pátku 25. dubna 2014 položit také na našem stánku v tomtéž pavilonu (stánek č. 132), kde vám bude k dispozici právní poradna, kterou zajistí odborníci Svazu. Ve čtvrtek navíc na stánku Svazu poskytnete konzultaci k evropským tématům přímo místopředseda Evropského parlamentu a místopředseda Svazu **Oldřich Vlasák**, a to od 13:00 do 15:00 hodin. Současně vás zveme na číši vína a drobné občerstvení.

Na stánku Svazu bude možné prezentovat i vaši obec/město. V případě zájmu nám zašlete do Kanceláře Svazu do 18. dubna k rukám Tomáše Fanty (SMO ČR, 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4) vaše propagační materiály nebo drobné propagační předměty (max. do 30 kusů za obec/město).

Vstup na veletrh a konferenci je pro členy Svazu a jejich hosty po provedení registrace **zdarma**. Registrovat se můžete na adrese: www.bvv.cz/urbis-invest pod odkazem Registrace návštěvníků a zadejte registrační kód PROMOSMO.

V případě jakýchkoliv dotazů se obraťte na Tomáše Fantu (e-mail: fanta@smocr.cz, tel.: 234 709 732) z Kanceláře Svazu.

Těšíme se na setkání.

Odměny zastupitelů se zvýšily. Umí si je ale správně spočítat?

Vláda ČR dne 18. prosince 2013 schválila novelu nařízení č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, dlouhodobý požadavek Svazu. Její podstatou je zvýšení odměn uvolněným zastupitelům o 5 %, tedy znovudosažení úrovně roku 2010, kdy došlo k jejich poklesu. Novela zároveň narovnává nepoměr mezi odměnou uvolněného a neuvolněného starosty. Od doby účinnosti tohoto nařízení jsme však obdrželi několik dotazů na správný výpočet odměny.

Řadu dotazů na správné stanovení výše odměny dostává i Ministerstvo vnitra. Na tuto problematiku se proto zaměřila ve svém vystoupení na Dni malých obcí v Praze ředitelka Odboru dozoru a kontroly Marie Kostruhová, která mimo jiné informovala, že jejich odbor dostal za úkol zpracovat analytický materiál, který navrhne zcela novou koncepci odměňování členů zastupitelstev.

Změny v nařízení vlády č. 37/2003

Krátce si zrekapitulujme, jaké změny novela nařízení vlády účinná od 1. 1. 2014 přinesla. Předně je to tedy navýšení odměn uvolněným členům zastupitelstev obcí o zhruba 5,24 %. Dále je to navýšení maximální výše odměn neuvolněným členům zastupitelstev rovněž na úroveň roku 2010 (nikoli nároku jednotlivých neuvolněných členů) a novou konstrukci pro výpočet maximální výše odměny neuvolněného starosty pomocí koeficientu 60 % odměny uvolněného starosty.

Důvodem k tomuto rozhodnutí vlády byla především rostoucí náročnost na výkon funkce, která má v podstatě politicko-manažerský charakter, zvýšení kvalitativních a kvantitativních nároků na tuto činnost, zvýšení pracnosti a administrativní i technické náročnosti procesních změn právních norem, větší náročnost rozpočtového procesu a v neposlední řadě řešení prostředků z fondů EU.

Konstrukce měsíčních odměn

Měsíční odměna se skládá z pevné částky a příplatku podle počtu obyvatel. U **uvolněného starosty a místostarosty** (rovněž u uvolněného člena rady nebo uvolněného předsedy zvláštního orgánu) se stanovený příplatek zvyšuje na každých 100 obyvatel. U **neuvolněného člena zastupitelstva** se

ale částka na každých sto obyvatel nezvyšuje. Maximální výše odměny i příplatku je daná pro jednotlivé velikostní kategorie. Tedy např. u obcí do tří tisíc obyvatel může příplatek činit maximálně 180 Kč. U obcí do deseti tisíc obyvatel max. 260 Kč atd. – viz tabulka. U neuvolněných zastupitelů se ale vždy jedná o maximální výši jak odměny, tak příplatku. Záleží na tom, jakou výši schválí zastupitelstvo. Zastupitelstvo se může dohodnout třeba i na nulové odměně.

Pozn.: Údaj o počtu obyvatel je možné získat na stránkách www.mvcr.cz → Informační servis → statistiky → počty obyvatel v obcích (občané i cizinci)

Nový výpočet maximální odměny pro neuvolněného starostu

Jak jsme zmínili již v úvodu, nově je stanovena maximální výše odměny pro neuvolněného starostu. Novela tak narovnává nepoměr mezi odměnou uvolněného a neuvolněného starosty, jelikož dosavadní způsob odměňování nebyl vůči neuvolněným starostům spravedlivý. Je třeba si uvědomit, že má ty samé kompetence a tu samou odpovědnost jako starosta uvolněný. Pro odměnu neuvolněného starosty byl tedy nově určen koeficient až 0,6, tedy jeho odměna může činit až 0,6 násobek odměny uvolněného starosty.

Příklad:

Obec má k 1. lednu 2014 celkem 156 obyvatel (154 občanů + 2 trvale žijící cizinci).

Postup:

Nejprve spočítáme, jak vysoká odměna náleží uvolněnému starostovi. Tedy: Počet obyvatel zaokrouhlíme na stovky nahoru, což je 200. Odměnu pak vypočítáme na základě tabulky (příloha č. 1 k nařízení vlády č. 37/2003 Sb.). Pevnou složku sečteme s vyšší příplatku.

$$27\,425\text{ Kč} + (2 \times 1\,304\text{ Kč}) = 30\,033\text{ Kč}$$

Neuvolněný starosta má ale nárok na max. 60 % této částky. Vynásobíme jí proto 0,6 a poté zaokrouhlíme na celé koruny nahoru.

$$30\,033\text{ Kč} \times 0,6 = 18\,019,8\text{ Kč}$$

po zaokrouhlení 18 020 Kč

Zastupitelstvo může tedy neuvolněnému starostovi odhlasovat maximální výši odměny 18 020 Kč.

Možné situace pro neuvolněné členy zastupitelstva obce (ZO)

Při stanovení výše odměny neuvolněným členům zastupitelstva je třeba vždy brát v úvahu, o čem už jednou zastupitelstvo rozhodlo. Pokud tedy ZO před 1. lednem 2014 stanovilo neuvolněnému zastupiteli **konkrétní částku** (tento způsob doporučuje i odbor dozoru a kontroly MV), např. dva tisíce korun, a chce-li nyní tuto částku navýšit, musí o ní nově rozhodnout. Pokud ale ZO před 1. lednem 2014 stanovilo neuvolněnému zastupiteli odměnu **maximální částkou** dle platného znění nařízení vlády o odměnách členů zastupitelstev (nebo určilo přepočítávací koeficient např. 0,3, 0,4 atd.), není nutné s nabytím účinnosti nového nařízení vlády nově rozhodovat. Odměna se pouze přepočítá.

Odkdy neuvolněným zastupitelům navýšená odměna náleží

Odměna náleží neuvolněným členům ZO (resp. její navýšení) nejdříve ode dne konání zastupitelstva obce. Není možné ji schválit zpětně ani třeba od začátku měsíce.

Zasedalo-li např. ZO 15. února, nelze navýšení odměny schválit od 1. února. U uvolněných zastupitelů pochopitelně vše vychází ze zákona, ZO tudíž nic neschvaluje a uvolnění mají na navýšenou odměnu automaticky nárok od 1. ledna 2014.

Souběh výkonu více funkcí

U výpočtu odměny při souběhu více funkcí neupravuje postup nařízení vlády o odměnách, nýbrž zákon o obcích, a to konkrétně § 77 odst. 3. U uvolněných zastupitelů je situace jasná – odměna se jim stanoví podle jedné funkce, té s nejvyšší odměnou. Složitější to je ale u neuvolněných členů zastupitelstva. Jim lze poskytnout odměnu až do výše souhrnu odměn pro jednotlivé funkce (které stanovilo ZO). ZO ale musí o poskytování souhrnu odměn rozhodnout a určit, v kterých případech tak bude učiněno.

Při kumulaci odměn je nutné, aby z usnesení ZO bylo zřejmé, za jaké funkce bude členovi ZO odměna poskytována a jak vysoká bude. Typické (možným) příklady souběhu funkcí:

- předseda výboru č. 1 + člen výboru č. 2 + člen komise rady
- člen výboru č. 1 + člen rady

Kumulovat odměny ale nelze třeba u funkce starosty či místostarosty a funkce člena rady, jelikož starosta či místostarosta je členem rady automaticky. Nebo v případě člena výboru a předsedy téhož výboru – předseda je rovněž jeho členem automaticky, odměnu tedy bere pouze za vyšší funkci, tedy za předsedu.

Nejčastější chyby

- Nekonkrétní znění usnesení ZO – z usnesení musí být nadevší pochybnost jasná výše odměny každému členovi ZO, a to jak účetní, tak i kontrolním orgánům, občanům atd.
- Automatické sčítání výše odměn za více funkcí, i když o souběh více funkcí nejde – např. starostovi nelze přičítat odměna za řadového člena zastupitelstva.
- Zpětné navýšování odměny od začátku měsíce – nelze!
- Zaokrouhlování výše odměny na desetikoruny – zaokrouhluje se na koruny!
- Zápočet cizinců – započítat lze pouze cizince s trvalým pobytem v obci.
- Udílení si „mimořádných“ odměn – je třeba respektovat stanovisko odboru dozoru a kontroly 5/2013 – viz naše nová rubrika na str. 18, 19.

- Krácení odměn neuvolněným členům ZO za neúčast na ZO – nelze.

Informování obcí

Metodický materiál ke schválené změně nařízení vlády o odměnách členů zastupitelstva lze nalézt na stránkách www.mvcr.cz/odk, kde je průběžně aktualizován (na přelomu roku 2013 a 2014 byl rozeslán všem obcím). Ve Sbírce zákonů vyšla novela nařízení vlády č. 37/2003 pod číslem 459/2013 Sb. v částce 177.

Dotazy je možné adresovat na odbordk@mvr.cz (je ale třeba si uvědomovat kapacitní možnosti ministerstva, nelze přepočítávat výši odměn všem zastupitelům), využít lze také metodického materiálu 5.1. – Odměňování a ostatní související nároky a peněžité plnění členů ZO (nutno však reflektovat hodnoty platné k 1. 1. 2014).

S konkrétními dotazy se ale můžete obracet i na Kancelář Svazu, konkrétně Davida Slámu z legislativního oddělení (slama@smocr.cz).

na základě prezentace ředitelky Kostruhové připravila Lenka Zgrajová

Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 37/2003 Sb.

Měsíční odměny a příplatky poskytované členům zastupitelstev obcí, členům zastupitelstev městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy

Počet obyvatel obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, městské části hl. m. Prahy	Uvolnění členové zastupitelstva obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy za výkon funkce (pevná složka)					Neuvolnění členové zastupitelstva obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy za výkon funkce		Příplatek podle počtu obyvatel obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy poskytovaný k odměnám podle sloupce 1 až 5 ve výši a příplatek podle počtu obyvatel obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy poskytovaný k odměnám podle sloupce 6 až 8 až do výše	Neuvolnění členové zastupitelstva obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy				
	starosty, primátora	místostarosty, náměstka primátora	předsedy zvláštního orgánu nebo komise rady pověřené výkonem státní správy	člena rady	předsedy výboru nebo komise rady	místostarosty, náměstka primátora	předsedy zvláštního orgánu nebo komise rady pověřené výkonem státní správy		za výkon funkce				příplatek podle počtu obyvatel poskytovaný k odměnám podle sloupce 10 až 13
									člena rady	předsedy výboru zastupitelstva nebo komise rady	člena výboru, komise rady nebo zvláštního orgánu	člena zastupitelstva	
	odměna Kč měsíčně					odměna Kč měsíčně až do			Kč měsíčně	odměna a příplatek Kč měsíčně až do			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
do 1 000	27 425	19 874	14 498	12 844	8 694	7 509	5 793	1 304 Kč na každých 100 obyvatel	1 120	880	570	280	180
nad 1 000 do 3 000								13 038 Kč + 194,90 Kč na každých 100 obyvatel nad 1 000 obyvatel	1 300	1 120	880	360	180
nad 3 000 do 10 000								16 933 Kč + 72,50 Kč na každých 100 obyvatel nad 3 000 obyvatel	1 650	1 300	1 120	400	260
nad 10 000 do 20 000								22 006 Kč + 50,10 Kč na každých 100 obyvatel nad 10 000 obyvatel	1 990	1 650	1 300	460	360
nad 20 000 do 50 000								27 014 Kč + 22,60 Kč na každých 100 obyvatel nad 20 000 obyvatel	2 190	1 990	1 650	510	360
nad 50 000 do 100 000								33 800 Kč + 8,10 Kč na každých 100 obyvatel nad 50 000 obyvatel	3 270	2 530	1 940	840	430
statutární města a města nad 100 000								37 860 Kč + 6,90 Kč na každých 100 obyvatel nad 100 000 obyvatel	4 570	3 270	2 970	1 120	660
města Brno, Ostrava a Plzeň								42 878 Kč + 6,70 Kč na každých 100 obyvatel nad 100 000 obyvatel	5 230	4 570	3 270	1 620	820

SKUPINA ČEZ

Generální partneři
krajských setkání 2014

ČESKÁ
SPŮŘITELNA

Krajská setkání se rozběhla

Jak jsme již informovali v minulých číslech našeho zpravodaje, Svaz i v letošním roce pořádá vám velmi dobře známá krajská setkání. I když ve volebním roce to nebývá zvykem, důvodem pro toto rozhodnutí byla především dvě velmi aktuální témata – nový občanský zákoník a příprava na příští programovací období.

Změnám, které přináší nový občanský zákoník, se na stránkách našeho zpravodaje věnujeme již delší dobu. Připomeňme si, že úvodní článek k této problematice jsme zveřejnili již v INS č. 6/2013, kde jsme uváděli, proč vůbec k přijetí nového zákona došlo a na jaké pasáže by se obce měly především soustředit. V dalším čísle jsme se pak zaměřili na nové povinnosti obce, které má jako správce nemovitého majetku, v čísle 10 na novinky ve smluvním právu a nájemních vztazích. Další velmi podrobný článek jste mohli najít v čísle 11, kde jsme se věnovali právnickým osobám podle nových předpisů. V roce 2014 se soustředíme na jednotlivé typy smluv – v čísle 2 to byla smlouva pachtovní, v dalším smlouva nájemní, přesněji nájemní smlouva k bytu, která jistě patří mezi městy a obcemi k nejčastěji uzavírané. V tomto čísle je to smlouva o dílo. (Pozn.: Všechny zpravodaje najdete také na našem webu v rubrice Tiskový servis.)

Na krajských setkáních se ale věnujeme i dalším legislativním tématům. Patří k nim např. návrh zákona o registru smluv, který je v poslední době rovněž velmi diskutovaným tématem. Svaz k tomuto návrhu uplatnil řadu připomínek. Požaduje především, aby povinnost zveřejňovat smlouvy neplatila pro veškeré druhy smluv. Neměla by se rozhodně týkat smluv na nájemní byty nebo sociální služby. Dále Svaz požaduje vyjmout z této povinnosti faktury a objednávky, vyjasnit ochranu osobních údajů a v neposlední řadě umožnit uveřejňování scanů smluv (podrobný článek k této problematice najdete v našem zpravodaji č. 2/2014 na str. 7,8).

Dále je při těchto regionálních akcích projednáván návrh na rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu – Svaz chce, aby obecní organizace byly NKÚ kontrolovány pouze z hlediska zákonnosti, a požaduje odstranění duplicit kontrol obcí. Hovoří se také o reformě veřejné správy, kde nelze souhlasit zejména s rušením výkonu přenesené působnosti na obcích II. typu, o problematice veřejného opatrovnictví (Svaz se zasazuje o zachování opatrovnictví na všech typech obcí), nebo o financování sociálních dávek, kde je rovněž patrná velmi neuspokojivá situace (Svaz v této věci zahájil pravidelná jednání s představiteli Generálního ředitelství Úřadu práce). Dále se jedná o veřejných zakázkách, regionálním školství, o pozemkových úpravách, dostupnosti poštovních služeb atd. Stranou nezůstává pochopitelně ani oblast financování obcí, kde se vracíme také k rozpočtovému určení daní – porovnání let 2012 a 2013. Zajímavá

je jistě informace, že oproti roku 2012 si v roce 2013 polepšilo v Čechách 4462 obcí, 109 tratilo, na Moravě si pak díky novému RUDu polepšilo 1653 obcí a 24 si pohoršilo. 97,8% všech obcí je na tom tedy celorepublikově lépe.

Velmi diskutovaným tématem je i problematika odpadů, v poslední době především výkup kovů. Sběrem a výkupem kovů dochází k ohrožování bezpečnosti občanů a velkým škodám na veřejně prospěšných zařízeních. Dosavadní kontroly výkupu kovů jsou bohužel neefektivní. Návrh na regulaci výkupu kovů prostřednictvím OZV nebyl přijat ve výborech Senátu a jejich pozměňovací návrh problematiku odcizování kovů neřeší. Svaz se této problematice rovněž velmi intenzivně věnuje. Společně s Institutem pro udržitelný rozvoj měst a obcí připravil také Obrazový katalog, který zobrazuje, co by se do výkupu kovů nemělo dostat. Katalog by měl sloužit jak samotným výkupcům, tak i kontrolním orgánům. Jednou z možností, která se nabízí, jak omezit krádeže kovů, je zákaz výkupu kovových součástek od fyzických osob.

Příprava na nové programovací období je dalším stěžejním tématem krajských setkání, jak už jsme zmiňovali v úvodu. Svaz se dlouhodobě snaží o posílení role měst a obcí při přípravě na realizaci čerpání fondů EU a o zachování zásadního vlivu na jejich vlastní rozvoj. Prosazuje jednoduchý a efektivní implementační systém, sjednocení postupů řídicích a kontrolních orgánů, požaduje, aby města a obce měly přístup do všech operačních programů a jako hlavní nástroj pro uplatnění územní dimenze chce silný Integrovaný regionální operační program. V rámci alokace pro ČR chce Svaz získat pro územní dimenzi 250 mld. Kč. Rok 2014 je posledním rokem vyjednávání nového programovacího období, nové operační programy jsou téměř finalizovány a v příštích měsících začne formální vyjednávání s Evropskou komisí. *O aktuálním vývoji vyjednávání jsme blíže informovali v INS č. 2/2014, svůj komentář k němu připojil i Jan Mareš v úvodníku posledního čísla.*

Zajímavých témat a informací tedy na krajských setkáních opravdu není málo a vy máte jedinečnou šanci zeptat se na vše, co vám není zcela jasné. Za vaše podněty a příspěvky do diskuze na již proběhlých setkáních děkujeme. Jsou pro nás cennou zpětnou vazbou.

Lenka Zgrajová

První krajské setkání se konalo v Pardubicích a sešla se na něm více než stovka starostek a starostů. Na pardubické půdě krátce přivítala všechny přítomné primátorka města Štěpánka Fraňková. Na tiskové konferenci pak informovala, že Pardubice, Hradec Králové a některá další sídla chtějí v začínajícím plánovacím období čerpat dotace společně, prostřednictvím tzv. integrovaných územních investic. Mají připravený zásobník projektů, který obsahuje akce za zhruba 12 miliard Kč. Za

úspěch by považovala, kdyby dostali alespoň polovinu peněz. Prioritou je pro ně doprava. Ta je velmi důležitá i pro celý Pardubický kraj, jak potvrdil hejtmán Martin Netolický. Ve svém úvodním projevu zdůraznil nutnost zvýšení kvality infrastruktury, kritizoval přítom především velmi špatný stav silnic nižších tříd.

Čerpání evropských fondů se věnoval ve svém vystoupení také místopředseda Svazu pro evropské záležitosti Oldřich Vlasák, místopředseda EP. Uvedl, že přestože celková alokace pro ČR je pro nové období nižší než minulá, podařilo se pro územní dimenzi vyjednat větší procento, což lze rozhodně považovat za velký úspěch. Rozdělit tuto částku ale pochopitelně není

pro Svaz jednoduchou záležitostí, jelikož zastupuje zájmy všech velikostních skupin obcí. V každém případě ale Svaz klade velký důraz na zjednodušení kontrol a možnost přesunu prostředků do oblastí s lepším čerpáním, jelikož ne všude jsou stejné podmínky. Nutné je rovněž docílit jednotné metodiky pro všechny fondy a jednotného informačního systému.

Po úvodních vstupech následovaly odborné prezentace k tématům dle stanoveného programu a otevřena byla také diskuse. Ta se v Pardubicích točila především kolem problematiky výkupu kovů. Zahájila ji starostka obce Vyšehněvice Jana Exnerová, která upozornila především na to, že malé obce většinou nemají vhod-

Jana Exnerová

Jaromír Pražan

Oldřich Valenta

né prostory ale ani personální a technické zajištění pro zakládání sběrných dvorů, kam by fyzické osoby mohly kovový odpad odevzdávat. Na starostku Exnerovou navázal starosta Veselí Oldřich Valenta, který se ptal, kam má např. člověk, který si chce vyměnit

kovový plot či renovuje střechu, všechny staré kovové součásti odvézt? Podle něho nelze kvůli několika jedincům, kteří systém zneužívají, zakázat výkup všem občanům. Na venkově je to velice složitá záležitost. Jaromír Pražan, starosta Bítovan, se rovněž přiklonil na stranu svých předřečníků. Konstatoval, že nutné je především přísně dodržovat stávající legislativu a provádět kontroly, což by mělo být dostačující.

Výkonná ředitelka Jana Vildumetzová i garantka této problematiky Barbora Fürstová se však snažily vysvětlit, že chápou uváděné argumenty, nicméně ke krádežím kovů dochází stále častěji, vznikají obrovské škody na majetku, a proto je třeba hledat účinnější řešení.

Stát by měl pomoci Ústeckému kraji nejen v boji s dlouhodobě vysokou nezaměstnaností. Měl by také řešit sociální bydlení, pečlivě připravit přechod sociálních služeb na kraje od roku 2015, nezatěžovat zbytečnou byrokracií a rozumně připravovat nové programovací období tak, aby systém dobře fungoval a evropské dotace pomohly tam, kde jsou skutečně třeba. Na tom se shodlo pře sto zástupců samosprávy, kteří přijeli na krajské setkání do Ústí nad Labem.

Místopředseda Svazu a primátor Chomutova Jan Mareš na problematiku nezaměstnanosti upozornil hned v úvodu setkání a konstatoval přitom, že má úzkou souvislost také se stále nízkou vzdělaností. To vše pak také vede k vysokému čerpání sociálních dávek, narůstající potřebě sociálního bydlení a často dokonce až k sociálním vyloučením. Koncem letošního února evidoval Úřad práce ČR v České republice celkem 625 390 lidí bez práce, z toho jich v Ústeckém kraji bylo 67 977. Nejvíce pak v Mostě, kde se jednalo o 11 030 uchazečů o zaměstnání. Pomoci řešit zaměstnanost a rovněž zvýšit konkurenceschopnost Ústeckého kraje by měl také Pakt zaměstnanosti. Loni v březnu ho podepsaly čtyři instituce: Ústecký kraj, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje a Hospodářská a sociální rada Ústeckého kraje a letos se připojil i Úřad práce ČR, nedílnou

součástí je také spolupráce s městy a obcemi. Prioritami Paktu jsou: sociální oblast spolu se společenskou odpovědností firem a rovnými příležitostmi, trh práce a zaměstnanost, vzdělávání a konkurenceschopnost a podpora průmyslového regionu.

K Paktu zaměstnanosti se ve svém vystoupení vyjadřoval i hejtman kraje Oldřich Bubeníček. Důležité podle něho je, že Pakt je založen na principu partnerství. Je dlouhodobou koncepcí, jejímž strategickým cílem je do roku 2020 zvýšit konkurenceschopnost a zaměstnanost Ústeckého kraje na průměrnou míru těchto ukazatelů ve srovnání s ostatními kraji ČR. Dostatek peněz musí ale na tuto oblast uvolnit i stát. Zatímco v celé ČR byl koncem února podíl lidí bez práce evidovaných na Úřadu práce ČR ke všemu obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let celkem 8,6%, v Ústeckém kraji se jednalo o 11,9%. V praxi tak šlo o nejvyšší podíl nezaměstnaných k ostatním občanům v rámci celé ČR.

Výkonná ředitelka Jana Vildumetzová dodala, že s vysokou nezaměstnaností úzce souvisí i sociální bydlení, které Svaz vnímá jako jednu z priorit současné vlády. Všechny tyto problémy je třeba zabývat se současně. I v Ústeckém kraji ale bylo zdůrazněno, že řešením sociálního bydlení rozhodně nejsou ubytovny, nýbrž podpora standardního nájemního bydlení. Cestou, jak zajistit dostatek práce, pak mimo jiné je podpora investic.

S nízkou kvalitou ovzduší, stejně jako s nedostatkem bytů pro sociálně slabé, se v současné době potýká Moravskoslezský kraj. Diskutovat o svých problémech přijelo do Ostravy sto deset starostů. Podle primátora Havířova Zdeňka Osmanczyka se životní situace v regionu sice zlepšuje, nutné je ale změnit zákon o ovzduší. Zákony mají vznikat a fungovat pro lidi, nikoliv proti nim. Moravskoslezský kraj patří z hlediska kvality životního prostředí stále mezi nejzatíženější místa v ČR, přestože průmyslová výroba o něco poklesla a investice do ekologie vzrostly. Životní prostředí je ale stále pro tento kraj prioritou.

Hejtman Moravskoslezského kraje Miroslav Novák, který byl hostem setkání, uvedl, že kraj se snaží o to, aby se do něho vracely zpět poplatky vybrané od subjektů, které životní prostředí znečišťují. Tyto peníze chtějí investovat právě do ekologických projektů. Potvrdil ale, že k tomu je třeba změnit zákon o ochraně ovzduší. Ten pak umožní i kontrolovat, čím topí majitelé domů či bytů.

Zmíněné problémy se dotýkají i Opavy. Primátor tohoto města Zdeněk Jirásek informoval, že u nich se do boje proti vlastníkům domů, kteří vytápěním domů zamořují prostředí, dali i studenti. Do ulic vyrazili tzv. emisní komisaři z řad studentů Slezského gymnázia, kteří informují obyvatele o škodlivosti neekologického vytápění a na základě podnětů občanů fotí i domy, z jejichž komínů vychází znečišťující kouř. Na projektu participuje i město Opava, veškeré poznatky z projektu i domy, které studenti vyfotí, zveřejňují i na městském webu.

Do životního prostředí se v Moravskoslezském kraji investují nemalé peníze. Jen město Ostrava od roku 2007 do současnosti do této oblasti vložilo víc než 14,1 miliardy korun. Šlo zejména o peníze na ochranu ovzduší, jednalo se o téměř 8,8 miliard korun. Finance sloužily také k opatřením na ochranu přírody a krajiny, na vodní či odpadové hospodářství apod.

Významným tématem Moravskoslezského kraje je také vysoká nezaměstnanost, patří k jedné z nejvyšších v České republice. Nedostatek práce, a tedy chybějící příjmy, pak vedou k růstu výdajů na sociální dávky a lidem často neumožňují najít si a zaplatit odpovídající bydlení. V takovém případě potřebují pomoc od státu. Jenže pro sociální bydlení neexistuje v ČR komplexní zákon, ani jasná gesční odpovědnost. Dnes se tato oblast týká zejména dvou resortů – Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva práce a sociálních věcí. Výkonná ředitelka Jana Vildumetzová k tomu podotkla, že Svaz považuje za velmi důležité, aby vznikla a byla přijata komplexní právní úprava sociálního bydlení. Vyřešila by se tak situace, kdy lidé v obtížné životní situaci často platí ze státních sociálních dávek velmi neadekvátní poplatky provozovatelům ubytoven. Významnou roli by v tomto případě mohlo sehrát nájemní bydlení v městských a obecních bytech podporovaných státem. Toto téma bylo velmi diskutovaným také i ve Zlínském kraji. Aby se tak stalo, stát by měl dát na sociální oblast, tedy i na sociální bydlení, víc peněz. A daným tématem se zabývat v intenzivní spolupráci s městy a obcemi. Ubytovny totiž nejsou dlouhodobým řešením sociálního bydlení, pomoci může pouze standardní nájemní bydlení, podpůrné služby a dostatek pracovních míst.

dopravních staveb nebo vědecko-výzkumných zařízení.

Na primátora Majora navázal hejtman kraje Jiří Rozbořil. Informoval, že Olomoucký kraj se na programovací období 2014–2020 intenzivně připravuje. Mapuje rozvojové potřeby v území a tvoří zásobník projektových námětů obcí, mikroregionů, MAS, neziskových organizací, podnikatelských subjektů, případně dalších nositelů projektových námětů z území kraje.

Ústředním tématem krajského setkání v Olomouckém kraji byla tematika čerpání evropských dotací. Zúčastnil se ho zatím rekordní počet starostek a starostů, a to 117. Podle nich může čerpání evropských dotací v programovacím období 2014+ výrazně zefektivnit meziobecní spolupráce. Stejně tak je ale nutná menší administrativa, jasné zákony a legislativní vzory i výklady – třeba k novému občanskému zákoníku.

Člen Předsednictva Svazu Pavel Smolka, starosta Vítkova, po přivítání všech přítomných zdůraznil, že Svaz velmi citlivě vnímá různé potřeby a požadavky měst a obcí, které se odvíjejí od jejich velikosti či charakteru krajiny. Důležité přitom je, aby přijatá kompromisní řešení co nejvíce pomohla rozvoji co největšího počtu měst a obcí, tedy celého území. Zásadní roli přitom hraje právě spolupráce a průběžná výměna informací. Dotace z Evropské unie dnes hrají velmi důležitou roli pro velké aglomerace i malé vesnice. Města a obce je mohou čerpat různými způsoby v závislosti na projektech, velikosti i formě přístupu.

Primátor města Olomouce Martin Major uvedl, že středomoravská aglomerace, kterou tvoří Olomouc, Přerov a Prostějov, patří mezi sedm tzv. ITI celků České republiky, které mohou díky integrovaným přístupům s projekty, které společně připraví, o evropské dotace žádat. Dodal, že podle zkušeností z jiných metropolitních aglomerací je třeba už do přípravy Integrovaného plánu rozvoje území zapojit také Olomoucký kraj i menší města v regionu. Tak, aby kvalitní projekty prospěly všem v daném území. Zařazení střední Moravy mezi ITI celky je pro region příležitost, jak získat z Evropské unie finanční prostředky například na vybudování

Podle Svazu je naprosto nezbytné, aby všechna města a obce měla odpovídající přístup k evropským finančním prostředkům, ať už formou integrovaných nástrojů – ITI, IPRÚ, CLLD, nebo individuálních projektů. Přitom je samozřejmě třeba respektovat pravidla Evropské unie a podle skutečných potřeb v území operativně vyhlášovat výzvy. S tím by měla pomoci speciální komunikační platforma s názvem Stálá konference územních aktérů.

Dodejme, že v souvislosti s evropskými dotacemi Svaz také nedávno inicioval podpis Memoranda organizací zastupujících potřeby a zájmy měst v programovém období 2014–2020. V něm se mimo jiné říká, že na územní dimenzi by mělo jít 250 miliard korun. Při-

tom je třeba myslet na to, aby dostatek evropských financí byl i na individuální projekty měst s více než 25 tisíci obyvateli, které nemohou využít integrované přístupy.

MONITORING TISKU A ANALÝZY MÉDIÍ

Najdeme, zpracujeme a dodáme jakékoli informace z tisku, rozhlasu, televize, internetu a agenturního zpravodajství na téma, které Vás zajímá.

SPECIÁLNÍ NABÍDKA PRO OBCE

TÉMATA MONITORINGU: starosta, rada, zastupitelstvo, jméno obce

MONITOROVANÉ MÉDIA: tisk, internetové servery

POČET ZPRÁV ZDARMA: 500/měsíčně

TERMÍN DODÁVÁNÍ MONITORINGU: 1x týdně

AUTOMATICKÝ PŘEPISOVACÍ SYSTEM

Společně s Vámi hledáme místa, kde nasazení hlasových technologií zrychlí pracovní procesy, usnadní práci, umožní lépe využívat schopnosti Vašich zaměstnanců a ve výsledku sníží náklady.

VHODNÉ PRO:

- městská rada
- městské zastupitelstvo
- odborné komise
- pracovní jednání
- tiskové konference

BĚŽNÁ CENA: **29.900 Kč**

SPECIÁLNÍ NABÍDKA PRO VÁS: **18.900 Kč**

* Uvedené ceny jsou včetně DPH.

Speciální nabídka pro obce platná pro objednávky do 31. 5. 2014
podpora@newtontech.cz, www.diktovani.cz

TECHNOLOGIE AUTOMATICKÉHO PŘEPISU ŘEČI

* Uvedené ceny jsou bez DPH.

Speciální nabídka platná pro objednávky do 31. 5. 2014

obchodni@newtonmedia.cz
www.newtonmedia.cz

Téměř šest desítek starostů se sjelo do Vsetína, kde se pořádalo krajské setkání zástupců samosprávy Zlínského kraje. Uvítala je starostka města Iveta Tábořská, která si během jednání postěžovala na velké problémy, které jejich město trápí s parkováním. Koncepce, kterou si nechali zpracovat, ukázala, že nejhorší situace je na sídlišti Sychrov, a proto se rozhodli v rámci letošních investic postavit nové parkoviště v areálu sychrovské školy. Investice bude obnášet zhruba 18 mil. Kč. O zlepšení parkovací politiky chce usilovat i Svaz. Aby se situace zlepšila, je nutné zpracovat materiál, který bude určovat cíle a obsahovat vzorová řešení, jak dopravní obslužnost měst zabezpečit. Dopravní infrastruktura není ostatně problémem pouze Zlínského kraje.

Pozdravit starosty ze Zlínska přijel i poslanec Petr Kořenek, který stočil diskusi k stále složitější legislativě a narůstající byrokracii. Ujistil, že obavy starostů chápe a tak trochu se bojí, kdo vůbec bude mít chuť na podzim ještě kandidovat. Sám nabídl otevřenou komunikaci, bude rád za jakékoli postřehy a podněty z praxe. Slovo na úvod dostal i zástupce České pošty Ondřej Veselský. Ten ubezpečoval, že Pošta chce zachovat hustotu pobočkové sítě, je ale třeba najít vhodné způsoby obsluhy, protože zachování poboček by mělo být ekonomicky schůdné pro obě strany.

Aleš Depta

Petr Viceník

Josef Botek

občané, a vše je spojeno s vyplácením dávek. Výkonná ředitelka Jana Vildumetzová v reakci na tento příspěvek uvedla, že o problematice výplaty sociálních dávek jednala v únoru s generální ředitelkou Úřadu práce Marií Bílkovou a shodly se, že jako první krok vidí pravidelná setkávání starostů s řediteli kontaktních pracovišť Úřadu práce. Uvažuje se i o tom, aby se vyplácení dávek vrátilo zpět na obce, ale proti tomu už většinou vystupují obce s rozšířenou působností. Další možností je, že výplata zůstane na úřadech práce, sociální práci a posuzování oprávněnosti však budou dělat obce. S tím ale starostové obcí nesouhlasí, většinou bylo slyšet: buď vše, nebo nic. K tomuto tématu diskutoval i starosta města Valašské Klobouky Dalibor Maniš, který mimo jiné podotkl, že s přechodem výplaty dávek na úřady práce se z lidí stala pouhá čísla, s kterými se nikdo nebaví. Valašsko dosáhlo už 20% nezaměstnanosti. Přidal se i starosta Luhačovic František Hubáček, který uvedl, že po dlouhých dvou letech obdrželi konečně seznam a dozvěděli se, kolik je v území nezaměstnaných. Úřady práce podle něho lidem zaměstnání nenacházejí.

V další diskusi se ještě otevřela problematika veřejně prospěšných prací, padl dotaz na ochranu veřejně přístupných komunikací, kdo má povinnost se starat o veřejné osvětlení, hovořilo se i o velmi složitém zajišťování financí na opravu mostů na místních komunikacích. V závěru setkání se otevřela i diskuse vztahující se k tématu evropských dotací. Bylo patrné, že obce ze Zlínského kraje s navrženými alokacemi do jednotlivých území spokojeny rozhodně nejsou.

Nový občanský zákoník: Smlouva o dílo

Na rozdíl od nájemní smlouvy k bytu, o které jsme pojednali v předchozím vydání našeho zpravodaje, u smlouvy o dílo nedochází k dramatictějších změnám. Právní úprava nového občanského zákoníku z velké části vychází z obchodního zákoníku a do určité míry také z dřívějšího občanského zákoníku.

Dle definice § 2586 se smlouvou o dílo zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu. Dílem může být zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Nový občanský zákoník oproti dřívějším předpisům vypouští požadavek hmotného zachycení výsledku činnosti. Dále je výslovně stanoveno, že dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části. To je důležité i v kontextu rozlišení smlouvy o dílo a kupní smlouvy, kdy podle § 2086 platí, že smlouva o dodání věci, která má být teprve vyrobena, se posoudí jako kupní smlouva, ledaže se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí, leda by převážná část plnění dodavatele spočívala ve výkonu činnosti. Dílo by mělo být ve smlouvě podrobně definováno.

Cena díla může být sjednána zejména pevnou částkou, podle rozpočtu, který může být sjednán jako pevný, nebo s výhradou a odhadem. Smluvním stranám však nic nebrání sjednat způsob určení ceny i jiným způsobem nebo mohou vyjádřit ve smlouvě vůli cenu neurčovat. V takovém případě platí za ujednanou cenu placená za totéž nebo srovnatelné dílo v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek. Při sjednání ceny pevnou částkou nebo odkazem na rozpočet nemůže zhotovitel (ani objednatel) jednostranně žádat změnu ceny proto, že si dílo vyžádalo jiné úsilí nebo jiné náklady, než bylo předpokládáno. Leda v případě mimořádné, nepředvídatelné okolnosti, nedojde-li k dohodě o změně ceny, a pokud to smluvní strany nevyloučily, může o změně ceny nebo o zrušení smlouvy rozhodnout soud. Rozpočet může být též sjednán s výhradou neúplnosti, kdy může zhotovitel požadovat zvýšení ceny, objeví-li se při provádění díla potřeba činností do rozpočtu nezahrnutých, pokud nebyly předvídatelné v době uzavření smlouvy (tato výhrada může najít uplatnění např. při opravách staveb, jejichž skutečný technický stav může vyjít najevo

až v průběhu rekonstrukce) či s výhradou nezávaznosti, kdy může zhotovitel požadovat zvýšení ceny, oč nevyhnutelně převyšší náklady účelně vynaložené zhotovitelem náklady zahrnuté do rozpočtu. Překročení rozpočtu je v těchto případech zhotovitel povinen bez zbytečného odkladu oznámit objednateli. Obdobná povinnost platí, je-li cena stanovena odhadem. NOZ stanovuje, že právo na zaplacení díla vzniká provedením díla, přičemž je-li dílo přejímáno po částech, vzniká právo na zaplacení ceny za každou část při jejím provedení. Jedná se pochopitelně o ustanovení dispozitivní. Splatnost ceny díla, způsob jejího stanovení a možnost jejího překročení mohou smluvní strany sjednat libovolně. Těmto smluvním ujednáním by přitom měly, zejména u stavebních děl, věnovat zvýšenou pozornost.

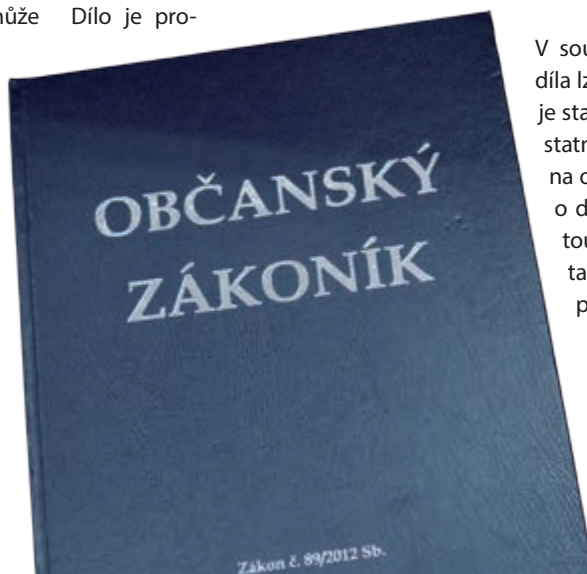
Pravidelným smluvním ujednáním bude doba, do kdy má být dílo zhotoveno. V souvislosti s dodržáním termínů by mělo být sjednáno také jejich možné prodloužení v případě, že objednatel zhotoviteli neposkytne potřebnou součinnost. Zákon na toto pamatuje pouze v případě nevhodné povahy věci, kterou zhotoviteli objednatel k provedení díla předal, nebo příkazu, který mu objednatel dal, kdy může zhotovitel provádění díla přerušit. V této souvislosti lze připomenout, že zhotovitel dle zákona postupuje při provádění díla samostatně. Má-li být vázán příkazy objednatele, je třeba toto ve smlouvě sjednat. (To je podstatný rozdíl oproti závislé práci dle zákoníku práce.) Objednatel má nicméně podle zákona právo kontrolovat provádění díla. Je zejména na objednateli, aby si případně již ve smlouvě vymínil určité postupy při provádění díla a způsob kontroly provádění díla. Dílo je pro-

vedeno, pokud je dokončeno a předáno. NOZ stanovuje, že dílo je dokončeno, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Ponecháme-li stranou, že předvedení způsobilosti díla sloužit jeho účelu si lze v případě některých děl obtížně představit, vykládá se toto ustanovení, i v souvislosti s dalšími tak, že dokončené dílo je i takové, jenž trpí drobnými vadami, které nemají za následek nezpůsobilost díla sloužit jeho účelu. V návaznosti na to pak zákon rozlišuje mezi převzetím díla bez výhrad (následkem čehož nelze objednateli přiznat právo ze zjevné vady díla) a převzetím díla s výhradami (potom nastává odpovědnost zhotovitele za vady díla). Smluvním stranám však nic nebrání sjednat, že objednatel není povinen převzít dílo se zjevnými vadami. Pro práva objednatele z vadného plnění platí obdobně ustanovení o kupní smlouvě. Práva z vadného plnění nelze objednateli přiznat, neoznámil-li vady díla bez zbytečného odkladu poté, kdy je zjistil nebo při náležitě pozornosti zjistit měl, nejpozději však do dvou let od předání díla, a namítne-li zhotovitel, že právo bylo uplatněno opožděně. Vedle toho mohou smluvní strany sjednat záruku zhotovitele za jakost díla. Z důvodu předejití možných sporů doporučujeme sepsat vždy o předání díla předávací protokol v dostatečném rozsahu odpovídajícím povaze díla. Pro případ nesoučinnosti objednatele s převzetím věci, která je předmětem díla, stanoví nový občanský zákoník zcela nově právo zhotovitele věc na účet objednatele vhodným způsobem prodat. Pravidla pro takový postup jsou stanovena v ustanovení § 2609.

Zákon dále upravuje mj. otázky vlastnictví k věci, která je předmětem díla a přechod nebezpečí na věc. Zvláštní ustanovení jsou pak věnována dílu s nehmotným výsledkem (tato úprava je v zásadě převzata z obchodního zákoníku) a stavbě jako předmětu díla (jedná se naopak o zcela novou právní úpravu).

V souvislosti se stavbou jako předmětem díla lze, v návaznosti na zásadu, podle které je stavba součástí pozemku a nikoliv samostatnou věcí, zmínit, že zbudováním stavby na obecním pozemku na základě smlouvy o dílo již obec nenabývá novou nemovitou věc, a schválení této smlouvy o dílo tak již nespadá do zákonem vyhrazených pravomocí zastupitelstva obce.

JUDr. Lukáš Váňa
KVB advokátní kancelář, s. r. o.

Směřuje příprava nového programového období 2014–2020 do finále?

V současné době příprava na nové programové období vstupuje do finální fáze, vrcholí přípravy na národní úrovni. Duben 2014 je důležitým měsícem v souvislosti s Dohodou o partnerství, základním dokumentem uzavíraným mezi členským státem a EU, který vymezuje hlavní závazky České republiky. Nejzazším termínem pro odeslání Dohody do Bruselu je 22. duben 2014. Tímto se také uzavře neformální dialog s Evropskou komisí a proces vyjednávání se posune do úrovně formálního dialogu České republiky s EK. Před samotným odesláním Dohody Evropské komisi je nutné, aby byla schválena vládou České republiky.

Na úrovni operačních programů řídicí orgány avizují, že jedním z nedořešených témat je tzv. územní dimenze. Pro tyto účely nyní MMR zpracovává národní dokument k územní dimenzi. Jeho cílem je definovat promítnutí potřeb, problémů i potenciálu území v jednotlivých operačních programech. Prostor pro vyjednávání se krátí – konečné návrhy operačních programů je nutné odeslat Evropské komisi do tří měsíců po odeslání Dohody o partnerství, tj. do července 2014.

Svaz i další regionální partneři usilují o to, aby na řešení územní dimenze byl z evropských strukturálních a investičních fondů vyčleněn co největší objem prostředků. Předpokládá se, že půjde zhruba o 40–50 % celkové alokace pro Českou republiku, která odpovídá částce 550 mld. Kč. Územní dimenzi bude možné naplňovat s využitím integrovaných nástrojů (ITI, IPRÚ, CLLD) nebo individuálních projektů.

Svaz se při složitých debatách o alokacích snaží o vytvoření optimálních podmínek pro rozvoj všech velikostních kategorií měst a obcí a je si vědom toho, že ne všechna města budou mít možnost využít integrované nástroje, nicméně i na jejich území bude nutné hledat souvislosti mezi jednotlivými projekty. Z tohoto důvodu se snaží vyčlenit dostatečný objem finančních prostředků v rámci individuálních projektů.

Integrované nástroje jsou jedním z klíčových nástrojů pro naplňování územní di-

menze. O způsobech jejich přípravy a řízení jsou vedeny diskuze na národní úrovni. Vymezení území, kde bude vhodné využití jednotlivých nástrojů, vychází z vládou schválené Strategie regionálního rozvoje 2014+ (SRR). Metropolitní oblasti a regionální sídelní aglomerace vymezené v SRR jsou považovány za tahouny ekonomického růstu, za zdroje konkurenceschopnosti ČR a také za urbánní prostor, kde se koncentruje řada významných sociálních, ekonomických i environmentálních problémů. Na území těchto oblastí se počítá s využitím integrovaných územních investic (ITI) a integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ).

- ITI – Integrované územní investice se v podmínkách České republiky vztahují na sedm největších metropolitních oblastí (brněnská, hradecko-pardubická, olomoucká, ostravská, plzeňská, pražská a ústecko-chomutovská aglomerace).
- IPRÚ – Integrované plány rozvoje území budou v novém programovém období 2014–2020 využívat ostatní krajská města a jejich funkční zázemí (České Budějovice, Jihlava, Karlovy Vary, Liberec-Jablonec a Zlín) + Mladá Boleslav.
- Nástroj CLLD (Komunitně vedený místní rozvoj) je určen na podporu venkova a menších měst a obcí.

Nositelé integrovaných nástrojů se zaváží ke zpracování integrované strategie, jejichž hlavní přidanou hodnotou je smysluplná provázanost a synergické efekty akti-

vit v území. Integrované nástroje ITI a IPRÚ budou ze své podstaty řešit strategicky významné projekty pro širší zázemí města, dojde tedy k posílení vazeb mezi městem a venkovem. Právě přesah intervencí za hranice území města vnáší do problematiky kohezní politiky nový rozměr. Česká republika měla doposud zkušenosti pouze s využitím integrovaného plánu rozvoje města (IPRM) během programového období 2007–2013, který se omezoval čistě na katastrofy měst. Dalším významným aspektem je silný důraz na kvalitu a reálné, měřitelné a ekonomicky udržitelné výsledky jednotlivých projektů. Vzhledem k této skutečnosti je nutné jednoznačně vydefinovat vztahy nositelů strategií v několika rovinách – v území s jednotlivými partnery (ostatní města a obce, třetí osoby) a směrem k jednotlivým rezortům coby řídicím orgánům operačních programů.

Svaz je do procesu přípravy nového programového období 2014–2020 aktivně zapojen a společně s ostatními regionálními aktéry vyvíjí tlak na to, aby byly co nejdříve definovány role měst a obcí, průměty jejich potřeb do operačních programů a závazné postupy pro přípravu strategií. Svaz v tomto směru sehraje důležitou roli prostřednictvím podpůrného projektu „Horizontální podpora nositelů integrovaných nástrojů ITI a IPRÚ pro realizaci integrovaných strategií v programovém období 2014–2020“ (HorizontIS), jehož aktivity do srpna 2014 financuje Operační program Technická pomoc. Svaz se ve spolupráci se svou dceřinou společností MEPCO v rámci projektu HorizontIS zavázal k vypracování metodik a manuálů, které mají významnou měrou přispět k vysoké kvalitě strategických dokumentů a následně i k realizaci smysluplných projektů naplňujících územní dimenzi. Více o projektu se dozvíte v dalším čísle měsíčníku INS.

Adam Vazač
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu

Tento článek vznikl v rámci projektu „Horizontální podpora nositelů integrovaných nástrojů ITI a IPRÚ pro realizaci integrovaných strategií v programovém období 2014–2020 financovaného z OP TP 2014–2020“.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

MINISTRY
OF REGIONAL
DEVELOPMENT CZ

Další postup v rámci svazového projektu Podpora meziobecní spolupráce

V období od ledna 2014 Svaz uzavřel smlouvy o vzájemné spolupráci s dalšími partnery a proškolil jejich zaměstnance, kteří v současné době zpracovávají získaná data. Navázal také spolupráci s několika stovkami motivujících starostů, kteří pomáhají koordinátorům meziobecní spolupráce při organizování neformálních setkávání starostů v územích správních obvodů ORP. Skutečnost, že se do realizace projektu zapojilo prostřednictvím smluvních partnerů 186 území správních obvodů ORP a získání více než 5000 odpovědí zástupců obcí a dobrovolných svazků obcí na dotazník ohledně meziobecní spolupráce svědčí o tom, že starostové mají o projekt zájem a věří v jeho smysluplnost.

Z celkového počtu 205 správních obvodů obcí s rozšířenou působností Svaz navázal k datu 31. března 2014 partnerskou spolupráci a uzavřel smlouvy se 186 z nich (z toho ve sto případech je smluvním partnerem Svazu obec a v 86 jde o dobrovolný svazek obcí). V návaznosti na pozdější zapojení některých smluvních partnerů bylo potřeba doškolit zaměstnance realizačních týmů. Poslední odborné školení proběhlo v Praze dne 10. března 2014. Celkem bylo odborně proškoleny 606 osob, přičemž v území bude po zapojení tematických expertů na volitelná témata spolupracovat na cílech projektu více než 800 zaměstnanců smluvních partnerů.

Z hlediska odborných aktivit projektu probíhají v současné době práce realizačních týmů v území na zpracování analytické části za tři základní témata (školství, sociální oblast a odpadové hospodářství), a to za intenzivní metodické podpory ze strany Svazu. Postup prací v území je sledován a vyhodnocován odborným týmem prostřednictvím monitorovacích zpráv, které zpracovává koordinátor meziobecní spolupráce a vyjadřuje se k nim také příslušný regionální koordinátor. Zatímco ke konci ledna byl stav rozpracovanosti podkladů za jednotlivá témata v průměru 19%, za únor to bylo již 39%. Jsou však i území, kde rozpracovanost analýz překračuje 70% (území následujících ORP: Dobříš, Moravské Budějovice, Říčany, Jindřichův Hradec, Chotěboř, Dobruška, Rokycany, Odry, Nový Bydžov a Ostrov).

Mimo zpracování analytických podkladů probíhá v jednotlivých územích diskuse se starosty o cílech projektu a současném stavu meziobecní spolupráce. Z monitorovacích zpráv jednoznačně vyplývá vysoký zájem představitelů oslovených obcí zapojit se do našeho projektu (deklarovaný zájem ko-

lisí mezi 60% – 75%, u některých menších ORP se podíl blíží 100%). Obecně uspokojivý je i zájem starostů osobně se podílet na prohlubování meziobecní spolupráce na území daného ORP. Zde je patrná vyšší aktivita starostů v menších ORP, ve větších ORP je o něco větší podíl starostů, kteří se do aktivit projektu nechtějí zapojit. Z monitoringu neformálních setkávání starostů v území ORP dále plyne, že ve všech územích ORP proběhlo již několik těchto setkání, kde byly široce diskutovány představy jednotlivých starostů o významu a možnostech meziobecní spolupráce.

Zároveň byla realizována první část dotazníkového šetření, které je v současném období vyhodnocováno. Formou řízeného rozhovoru nebo vyplněním dotazníků odpovědělo více než 5000 zástupců obcí nebo dobrovolných svazků. Za tři nejvýznamnější bariéry pro rozvoj meziobecní spolupráce účastníci dotazníkového šetření považují nízkou podporu ze strany státu, nedostatek financí a nedostatečnou či složitou legislativu.

Cílem další části šetření, které bude realizováno do konce dubna 2014, je především získat informace o problémech a podmínkách, za kterých by bylo možno dále úspěšně rozvíjet spolupráci mezi obcemi a představiteli volených představitelů o konkrétních možnostech a formách meziobecní spolupráce. Obě části šetření budou společně s výstupy analýzy tvořit vstupní podklad pro návrhovou část dokumentu, jejíž tvorba bude předmětem další fáze realizace projektu, a zároveň bude sloužit jako základní argumentační nástroj pro přípravu námětů na změny či úpravy v legislativě pro dlouhodobé ukotvení meziobecní spolupráce včetně patřičných finančních podmínek.

Plánované aktivity v následujícím období

V měsících květnu a červnu 2014 proběhnou v jednotlivých územích první oficiální setkání starostů, na kterých budou projednány výstupy analýzy a nastíněn směr dalších kroků pro podporu meziobecní spolupráce. V návaznosti na přípravu těchto shromáždění jsou nyní ze strany Svazu připravována celkem čtyři setkání s motivujícími starosty, kteří by měli při přípravě a realizaci shromáždění starostů podporovat realizační týmy v území (k 31. březnu 2014 je uzavřena spolupráce formou DPP se 400 motivujícími starosty).

Od poloviny dubna dochází ke změně personálního obsazení projektového týmu. Na pozici vedoucího projektového manažera nahradí Ingrid Štegmannovou, která bude působit na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, pan Antonín Lízner.

*Mgr. Ingrid Štegmannová, Ph.D.
vedoucí projektový manažer*

Základní informace o Projektu:

Projekt „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností“

**Registrační číslo projektu:
CZ.1.04/4.1.00/B8.00001**

- pilotní Projekt je hrazený plně ze zdrojů OP LZZ;
- zapojit se mohou i obce a města, která nejsou členy Svazu;
- doba trvání je od 1. května 2013 do 30. června 2015;
- přímá finanční podpora do jednotlivých území ORP je až 2,5 mil. Kč.

Úmluvu o právech dítěte je třeba dodržovat

Dětská chudoba a sexuální zneužívání, babyboxy a dětská práva byly tématem 19. semináře o plnění Úmluvy o právech dítěte v ČR, kterou pořádal místopředseda PSP ČR Vojtěch Filip ve spolupráci se Sdružením zastánců dětských práv dne 11. března 2014 v dolní komoře Parlamentu. Jedna z přednášek byla také zaměřena na to, zda dětem dostatečně pomáhá veřejná správa, nebo je někde chyba v systému. Všichni přítomní se shodli, že při ochraně práv dětí a zřizování všech služeb pro rodinu a děti je nutné zahájit intenzivní dialog a spolupráci mezi státem, kraji i obcemi.

Na základě proběhlé diskuse účastníci semináře odhalili problematická místa v naplňování Úmluvy o právech dítěte a shodli se, že je třeba, aby orgány všech složek státní moci zajistily následující opatření pro systémové řešení naplňování práv dítěte v ČR:

1. Definovat rodinnou politiku státu, kde by stát nepřebíral roli rodiny, ale podporoval by ji ve výkonu jejích sociálních rolí. Stát by měl podporovat rodinu také při plnění její výchovné, emocionální a domestikační funkce i v souvislosti s výchovou k partnerství, manželství a rodičovství. V legislativě definovat rodinu, nejde jen o manželství podle občanského zákoníku.
2. Ustanovit a jmenovat stálý nezávislý orgán vybavený příslušnými pravomocemi pro koordinaci a monitorování plnění Úmluvy o právech dítěte v ČR.
3. Urychleně uzákonit úřad ombudsmana pro děti, jehož pravomoci se budou týkat i rozhodování územně samosprávných celků.
4. Pro zásadní systémové řešení oddělit problematiku rodiny, dětí a mládeže od oblastí nad nimi dominujících (politika zaměstnanosti, školství a sport...). Zřídit ministerstvo pro rodinu, děti a mládež podle pozitivních zahraničních zkušeností.
5. Iniciovat v Parlamentu vznik rady nebo komise pro dětská práva.
6. Uzákonit povinnost orgánů veřejné správy upřednostňovat při veškerém rozhodování nejlepší zájem dítěte, také definování tohoto pojmu a indikátorů k jeho vyhodnocování. Konkrétně půjde o to, uplatňovat „children mainstreaming“ a „children budgeting“ obdobně jako při uplatňování rovných příležitostí mužů a žen, viz následující bod.
7. Do jednatelského řádu a legislativních pravidel vlády doplnit povinnost uvádět vždy v důvodových zprávách, zda je chystaná legislativní změna v souladu s nejlepším zájmem dětí a rodin.
8. Je nutno navrhnout a přijmout zákon o ochraně a podpoře dětí a mládeže a zákon o dobrovolnictví (v gesci

MŠMT), jenž bude obsahovat mj. kodifikaci participace dětí a mládeže na životě společnosti, zejména na úrovni samosprávných územních celků, včetně finanční podpory trávení volného času a organizací dětí a mládeže na všech úrovních.

9. Zahrnout organizace a koalice zabývající se dětskými právy v širším smyslu mezi připomínková místa pro legislativní změny, které mají dopad na práva dítěte.
10. Zpracovat a široké veřejnosti zpřístupnit analýzu sociální situace dětí se členěním na jednotlivé specifické oblasti tak, aby byla zcela objektivní a vycházela z relevantních statistických údajů (nejen ČSÚ), a vyvodit z ní další preventivní opatření.
11. Zavést etický kodex, standardizovat a přísně kontrolovat systém vzdělávání a přezkušování pracovníků veřejné správy, kteří rozhodují ve věcech týkajících se dětí, také systém jejich celoživotního vzdělávání.
12. Podporovat systém podpory a vzdělávání dobrovolníků neziskových organizací a také vzdělávání a osvěty mezi rodiči, prarodiči a dalšími blízkými osobami.
13. Zintenzivnit a zkvalitnit lidskoprávní výchovu ve všech kurikulech škol a uvážit zařazení lidskoprávní výchovy do celoživotního vzdělávání státních institucí.
14. Vytvořit předpoklady pro efektivní multioborovou spolupráci sociálních pracovníků, lékařů, pedagogů, psychologů, právníků a dalších odborníků.
15. Vypracovat a přijmout principy justice přátelské dětem v ČR (specializace opatrovnických soudů, věk opatrovnických soudců, vzdělávání, mediace v občanských sporech atd.).
16. Navrhnout legislativní opatření ke zvýšení ochrany dětí, například omezit pobyt dětí bez doprovodu v nočních hodinách na ulici, návštěvu restauračních zařízení apod.

17. Zavést povinnou registraci dětí u praktického lékaře pro děti a dorost.
18. Do zákona o zdravotních službách integrovat a upravit institut babyboxů.
19. Prosadit zavedení povinného registru dětských úrazů ve zdravotnictví.
20. Revidovat posuzování potřeb dětí s postižením a přiznávání příspěvků pro závislost na péči jiné osoby.
21. Výsledky ověřených evropských projektů ESF přenést do praxe a do legislativy.
22. Zahájit intenzivní dialog a spolupráci státu, krajů a obcí při ochraně práv dětí a zřizování všech služeb pro rodinu a děti (aktivizační služby, služby pro dětské oběti násilí atd.).
23. Zavést a vyvozovat hmotně právní odpovědnost úředních osob za chybná rozhodnutí.
24. Zahájit odbornou i celospolečenskou diskusi o postupném a v EU koordinovaném zavádění nepodmíněného základního příjmu. Ten by napomohl pokrývat základní potřeby osob pečujících o děti, dobrovolníků NNO a vykonávajících jiné práce mimo pracovní trh.
25. Podle judikátu Ústavního soudu naplňovat právo dítěte být slyšeno a také právo na vlastního advokáta v soudních řízeních.
26. Provést u pracovníků OSPOD kontrolu předepsaného vzdělání.
27. Zavést povinnost sociálních pracovníků (OSPOD) respektovat a zohledňovat v první řadě doporučení odborníků z daného oboru před odebráním dítěte z rodiny.
28. Urychleně zavést vyplácení náhradního výživného oprávněnému dítěti státem s tím, že stát převezme vymáhání výživného na povinném rodiči – neplatí, aby děti nemusely být odebrány z rodin ze sociálních důvodů.
29. Sjednotit judikaturu k uplatňování doporučených tabulek výživného na děti.
30. Iniciovat dialog o naplňování dětských práv ve veřejnoprávních i dalších médiích.
31. Neprodleně zahájit ve spolupráci s odborníky z veřejné správy, akademické sféry i neziskového sektoru přípravu Národního akčního plánu naplňování Úmluvy o právech dítěte na léta 2015 až 2018.
32. Navrhnout obsazení místa člena ženevského Výboru pro práva dítěte odborníkem z ČR.

Závěry ze sekce dětí a mládeže do 26 let – kyberšikana, týrání

Dětská sekce doporučuje:

1. Vytvořit ucelený vzdělávací program pro základní školy, který by zahrnoval vzdělávání v oblasti bezpečného internetu, vč. psychologie profilů potencionálního agresora a vč. bezpečného zacházení se sociálními sítěmi.
2. Přizpůsobit výuku s ohledem na nové technologie, správným způsobem je integrovat do výuky.
3. Rozšířit povinné výukové materiály na pedagogických školách pro budoucí učitele o práva dítěte, vč. nových pojmů forem násilí na dětech – kyberšikana, happy slapping, stalking, kybergrooming.
4. Rozšířit školský zákon o možnost buď zakázat používání mobilů ve škole úplně, či alespoň možnost učitele mobil zabavit, aby nebyla možnost, že dítě podá na učitele trestní oznámení pro krádež, nepodporujeme mobilní

- telefony a sociální sítě na 1. stupni ZŠ.
5. Posílit větší spolupráci škol se svým „osobním“ policistou, větší propojení s Policií ČR.
6. Zakotvit do legislativy, že kyberšikana, ale i kyberstalking a další jsou trestným činem, dát větší pravomoci k dohledání IP adres počítačů.
7. Posílit spolupráci škol s rodiči ohledně kyberšikany, vzdělávat rodiče i např. během třídních schůzek.
8. Zkvalitnit počítačovou výuku – omezit vzdělávání o historii počítačů a přidat více bezpečnosti na internetu a konkrétní praktické tipy.
9. Podporovat vznik instituce Dětského ombudsmana, nebo rozšíření práv veřejného ochránce práv tak, aby se zabýval podněty přímo od dětí.
10. Umožnit dětem (i dospělým) anonymně nahlásit možného groomera či jakoukoli formu kyberšikany na webové platformě, která by byla propojena

- s Policií ČR – rozšířit povědomí o červeném tlačítku či horkalinka.cz.
11. Povinně blokovat na školních počítačích webové stránky, které přímo nesouvisí s výukou, a vytvářet unikátní počítačové profily studentů na školách.
12. Posílit působení školních psychologů v prevenci a v krizové intervenci, nejen šikany.
13. Posílit možnosti smazat nebezpečné obsahy ze sociálních sítí (zejm. z facebooku).
14. Zvýšit povědomí rodičů o aktivitách svých dětí na počítači či mobilních telefonech.
15. Zvýšit gramotnost rodičů v IT oblasti (Facebook je od 13 let, umět nastavit i rodičovský zámek).
16. Podporovat děti, aby omezily kontakty na sociálních sítích, a více je podporovat ve volnočasových aktivitách.

MUDr. Markéta Mertlová

Sdružení zastánců dětských práv

Síť k udržitelné mobilitě ve městech – CIVINET zahajuje svoji činnost v ČR

CIVINET Česká a Slovenská republika je nezisková organizace sdružující města, obce a dopravní odborníky v České republice. Platforma CIVITAS je již přítomna skoro v každém státě EU, a tak bylo na čase, aby tato iniciativa pronikla i k nám. Vzhledem k tomu, že CIVITAS je místem pro výměnu zkušeností (i v rámci dalších iniciativ CIVITAS v ostatních členských státech EU) a místem poradním pro finanční podporu činnosti obcí, vám na následujících řádcích přinášíme článek, kterým má tuto organizaci představit.

Iniciativu CIVITAS založila Evropská komise s cílem systematicky podporovat městské oblasti v zavádění inovativních opatření k udržitelné mobilitě. Od roku 2002 poskytla finanční a organizační podporu již více než 60 evropským městům v realizaci více než 800 inovativních opatření za 120 mil. eur. Z těchto měst jsou tři z České republiky – Praha, Brno a Ústí nad Labem. CIVINET nabízí výměnu zkušeností mezi městy, která se zajímají o udržitelnou mobilitu, vzdělávací akce, bude poskytovat pravidelné informace vydávané čtvrtletně v elektronickém zpravodaji, moderovat diskuse v rámci odborných tematických skupin a přispívat k přenosu dobrých zkušeností a praxe z Evropy včetně výměn pracovníků a zprostředkování kontaktů s ostatními zapojenými českými i evropskými městy.

Na prvním setkání příznivců a zakládajících členů CIVINET, které proběhlo dne 20. února 2014 v prostorách Ministerstva dopravy ČR, se ukázal velký zájem měst o problematiku udržitelné dopravy a jejího plánování. Města a obce ČR chtějí řešit negativní dopady dopravy na své obyvatele a životní prostředí z emisí, hluku, vibrací, nehod, kongescí a zaboru prostoru koncepčně, ne izolovaně. Koncepční a integrovaný přístup nabízí tzv. integrované plánování dopravy, což je nový přístup, který podporuje i Evropská komise. Integrované plánování vnímá dopravu jako součást širší ekonomiky, kde je sektor dopravy provázán s územním plánováním, ekonomickými aktivitami města, energetickou politikou, sociálními službami a demografickým vývojem. Zdůrazňuje dlouhodobý horizont plánování, intenzivní komunikaci s veřejností

a průběžné monitorování aktivit a jejich průběžné úpravy tak, aby bylo dosaženo dlouhodobého cíle. Hlavním nástrojem integrovaného plánování je Plán udržitelné městské mobility (PUMM, anglicky Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP). Evropská komise se na nutnost zavádění integrovaného plánování a tvorbu PUMM odkazuje mimo jiné ve své Bílé knize „Plán na vytvoření jednotného evropského dopravního prostoru“ z roku 2011 a v Balíčku městské mobility z roku 2013, ve kterých zvažuje, že vypracování PUMM bude podmínkou pro získání financí z evropských zdrojů pro větší města (nad 100 tis. obyvatel).

Integrované plánování dopravy a tvorba integrovaných plánů udržitelné městské mobility (PUMM) bylo proto účastníky setkání vybráno jako nosné téma CIVINET na první rok jeho fungování.

Dalšími důležitými tématy, která města „pálí“ a kde cítí potřebu získat více informací, jsou parkovací politika, podpora pěší a cyklistické dopravy, hodnocení dopadů opatření v oblasti udržitelné mobility a výzkumy dopravního chování. Města také postrádají informace o tom, jak mají komunikovat s veřejností a jak mají efektivně organizovat kampaně v oblasti

udržitelné dopravy. Dalším klíčovým tématem je možnost získávání finančních zdrojů na integrované dopravní plánování. CIVINET se snaží reagovat na potřeby měst a obcí. Z tohoto důvodu nabízí českým a slovenským městům a obcím v roce 2014 řadu vzdělávacích aktivit z oblasti udržitelné mobility a PUMM. Jedním z nich je vzdělávací kurz pro zástupce měst, v rámci kterého budou účastníci

od března do června proškoleni o tom, co to PUMM je a jak vzniká a jak mají města komunikovat se zpracovatelem PUMM (více informací viz www.cdv.cz v rubrice akce). Dále nabízí podzimní konferenci na téma integrovaného plánování, možnost stáží v evropských městech, která již mají zkušenosti s PUMM, či možnost konzultovat vznikající metodiku pro ČR věnovanou tvorbě PUMM.

Koordinátorem pro založení CIVINET Česká a Slovenská republika a sekretariátem CIVINET je Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. Zájemci o členství v této síti měst se mohou přihlásit již nyní. Přihláška do CIVINET a deklarace zájmu o členství je k dispozici na internetových stránkách www.cdv.cz a www.civitas.eu.

Hana Brůhová-Foltýnová
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Ministerstvo vnitra radí

Odbor dozoru a kontroly Ministerstva vnitra poskytuje výkladová stanoviska k různým právním předpisům. Rozhodli jsme se rozšířit publicitu těchto právních stanovisek a výkladů prostřednictvím našeho Informačního zpravodaje. Budete se tedy setkávat každý měsíc na těchto stránkách s různými tématy, které jsou z našeho pohledu důležitá při rozhodování v samosprávách. Kompletní seznam stanovisek i metodik Odboru kontroly a dozoru naleznete na příslušných webových stránkách.

Stanovisko odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra č. 5/2013

Označení stanoviska: Poskytování mimořádných odměn členům zastupitelstev obcí

Právní předpis:

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o obcích“

Ustanovení:

§ 71 odst. 1 až 3, § 72, § 73 odst. 1, § 75, § 85 písm. b)

Související právní předpisy:

nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev

Klíčová slova:

odměna za výkon funkce, mimořádná odměna, peněžitý dar, starosta, místostarosta

Datum zpracování: 23. září 2013

Dotaz:

Lze starostovi (místostarostovi, jinému členovi zastupitelstva obce) poskytnout mimořádnou odměnu za výkon funkce v mimořádně náročném období pro obec nebo v období s mimořádnými úkoly ve srovnání s jiným obdobím, když vykonával funkci způsobem pro obec mimořádně finančně přínosným apod.?

Může zastupitelstvo (rada) obce finančně ocenit aktivity starosty (místostarosty, jiného člena zastupitelstva obce) za jeho aktivity pro obec?

Stanovisko:

Právní poměry členů zastupitelstva obce upravuje zejména zákon o obcích, a to včetně jejich odměňování za výkon

funkce – v ustanoveních § 71 až § 79 zákona o obcích (odměňování v § 71 až § 75) s tím, že některé další podrobnosti, zejména konkrétní výši měsíčních odměn pro jednotlivé funkce a velikostní kategorie obcí, stanovuje prováděcí nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o obcích pro tyto účely zavedl legislativní zkratky – „uvolněný člen zastupitelstva obce“ pro členy zastupitelstva obce, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, a členy zastupitelstva obce, kteří před zvolením do funkce nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu (viz § 71 odst. 1) a „neuvolněný člen zastupitelstva obce“ pro ostatní členy zastupitelstva obce (viz § 71 odst. 4).

Jak uvolněnému, tak neuvolněnému členovi zastupitelstva obce lze za výkon funkce poskytnout jen odměnu dle ustanovení § 71 až § 75 zákona o obcích, přičemž zákon o obcích zná jen „měsíční odměnu“ (viz § 73) a dále „odměnu při skončení funkčního období“ (§ 75 odst. 1, 2 a 7), resp. odměnu při skončení výkonu funkce v průběhu volebního období (viz § 75 odst. 3 a 4), které se však týkají jen některých v zákoně taxativně vyjmenovaných funkcí členů zastupitelstva obce. Rozdíl v nárocích uvolněných a neuvolněných členů zastupitelstva obce je pak jen v tom, že nárok na měsíční odměnu uvolněných členů zastupitelstva obce vzniká ze zákona, zatímco stanovit výši měsíčních odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce je vyhrazeno zastupitelstvu obce (v ustanovení § 84 odst. 2 písm. n/ zákona o obcích). Nárok na odměnu při skončení funkčního období (resp. při ukončení výkonu funkce v průběhu volebního období) při splnění zákonem stanovených podmínek vzniká či nevzniká v každém jednotlivém případě ze zákona, a žádný orgán obce na tom nemůže nic změnit (s výjimkou rozhodnutí o formě výplaty odměny při skončení funkčního období v přiměřeně vysokých splátkách na základě úpravy v § 75 odst. 7 zákona o obcích). Kategorii „mimořádných odměn“ zákon o obcích nezná, proto takovou odměnu za výkon funkce členovi zastupitelstva obce nelze přiznat – takové rozhodnutí kteréhokoliv orgánu obce (zastupitelstva obce, rady obce či dokonce jen starosty) by bylo nezákonné.

V této souvislosti je vhodné dodat, že kategorii mimořádných odměn nezná stávající úprava v zákoně o obcích nikoliv „náhodou“, nýbrž záměrně. V určitém období možnost poskytnout členovi zastupitelstva mimořádnou odměnu nebo mimořádnou odměnu v určité výši existovala, později však byla z právní úpravy vypuštěna (přičemž současně byly přiměřeně navýšeny měsíční odměny za výkon funkce). Voliči mají nepochybně právo předpokládat, že každý člen zastupitelstva obce bude v souladu se svým slibem vykonávat svou funkci svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů co nejlépe (ostatně proto ho do funkce občané zvolili). Měsíční odměna za výkon funkce přitom představuje odměňování formou pevně (či na určitou dobu pevně) stanovené částky ve smyslu „paušálu“, samozřejmě s předpokladem, že nápad pracovních úkolů starosty (místostarosty, jiného člena zastupitelstva obce) v průběhu měsíce, roku či celého volebního období kolísá a vyrovnává se v čase na určitý předpokládaný průměr. Pro úplnost je třeba taktéž poznamenat, že zastupitelstvo obce (rada obce) není vybaveno kompetencí, tudíž není oprávněno přiznat členovi zastupitelstva obce mimořádnou odměnu ve smyslu „odchodného“, když na ni tento člen zastupitelstva nemá nárok ze zákona. Pro odměňování členů zastupitelstva obce platí totiž zásada, že uvolněným členům zastupitelstva se poskytuje za výkon funkce jen **„odměna podle tohoto zákona“** z rozpočtových prostředků obce (viz § 71 odst. 1 zákona o obcích); pro odměňování neuvolněných členů zastupitelstva obce to platí obdobně (s vyhrazenou kompetencí zastupitelstva obce rozhodovat o měsíčních odměnách neuvolněným členům zastupitelstva obce, viz § 72 zákona o obcích, přičemž její *maximální výši stanoví prováděcí právní předpis*, tj. shora citované nařízení vlády).

V uvedené souvislosti je nutné upozornit na **judikát Nejvyššího soudu** z roku 2012 (ze dne 16. května 2012, sp. zn. 28 Cdo 2126/2011), který shora uvedený názor potvrzuje. Z citovaného rozsudku (v plném znění je dostupný na internetových stránkách Nejvyššího soudu ČR) vyplývá, že **jakákoliv odměna může být členu zastupitelstva přiznána pouze v případě, že s tím počítá zákon o obcích**. Pokud určitý druh odměny zákon nezná, je nepřípustné, aby takovou odměnu zastupitelstvo obce přiznalo, neboť k tomu **nená pravomoc**. V opačném případě by docházelo k nekontrolovanému rozdělování veřejných prostředků, jež není možné akceptovat.

Od shora uvedeného je třeba odlišit poskytování věcných či peněžitých darů. V rámci výlučné samostatné působnosti obce rozhodují příslušné orgány obce o různých finančních záležitostech či majetkoprávních úkonech obce, přičemž zastupitelstvu obce je mj. ustanovením § 85 písm. b) zákona o obcích vyhrazeno rozhodovat o poskytování **peněžitých darů** ve výši nad 20 000 Kč **fyzické nebo právnické osobě** v jednom kalendářním roce (i v případě nižších darů si zastupitelstvo obce může takové rozhodování vyhradit dle ustanovení § 84 odst. 4 zákona o obcích). **Jako příjemce darů zákon nevyklučuje ani ty fyzické osoby a občany obce, kteří jsou členy zastupitelstva obce – avšak vlastní výkon funkce** (a to v potřebné kvalitě a rozsahu) **je honorován**, a to s ohledem na shora citovanou právní úpravu, **formou odměny za výkon funkce**.

Nutno přiznat, že v praxi někdy činí potíže vytyčit ostré rozhraní (též z pozice ministerstva ve vztahu k podmínkám jednotlivých obcí) mezi tím, co je a co není u jednotlivých členů zastupitel-

stva součástí výkonu jejich funkce, neboť ze zákona (přímo, jednoznačně) to nevyplývá. Ministerstvo vnitra obecně (taktéž s oporou v rozhodnutí soudů v některých konkrétních kauzách) je pro co nejširší pojetí výkonu funkce s tím, že některé typické činnosti starosty (místostarosty, jiného člena zastupitelstva obce) nepochybně výkonem funkce jsou (např. sledovat cíl, aby obec svůj majetek využívala účelně a hospodárně, rozpočtové záležitosti obce včetně dotací do rozpočtu obce a dotací na připravované investiční záměry obce, řešení právních záležitostí obce apod.), jiné aktivity jen částečně nebo nejsou a může je vykonávat (interně, externě) fakticky kdokoliv. Je to do určité míry i individuální dle místních podmínek, proto to nejlépe může posoudit jen příslušná obec – neboť *člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě jiných orgánů, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží ... (viz § 83 odst. 1 zákona o obcích)*.

Závěrem je nutné poznamenat, resp. na základě výše uvedeného podtrhnout, že kategorii „peněžitých darů“ samozřejmě nelze používat (zneužívat) k obcházení zákona, tj. nelze poskytovat mimořádné odměny za výkon funkce členům zastupitelstva formou peněžitého daru, nelze poskytovat členům zastupitelstva, kteří nemají ze zákona nárok na odměnu při skončení výkonu funkce, takovou „odměnu“ formou peněžitého daru, nelze formou peněžitého daru navyšovat limitované částky měsíčních odměn nad rámec zákona (resp. prováděcího nařízení vlády, které je diferencovaně stanovuje) apod.

Závěr:

1. Členovi zastupitelstva obce může být za výkon funkce poskytnuta odměna jen v případě, že s tím počítá zákon o obcích. Pokud určitý druh odměny zákon nezná, je nepřípustné, aby takovou odměnu zastupitelstvo obce přiznalo, neboť k tomu nemá pravomoc.
2. Zákon o obcích nezná kategorii „mimořádných odměn“ pro odměňování uvolněných ani neuvolněných členů zastupitelstev obcí, proto o přiznání mimořádné odměny starostovi (místostarostovi, jinému členovi zastupitelstva) za výkon jím zastávané funkce nemůže zastupitelstvo (rada) obce rozhodnout.
3. Členovi zastupitelstva (stejně jako jiné fyzické nebo právnické osobě) lze poskytnout peněžitý dar za práci či přínosné aktivity pro obec, avšak nikoliv za výkon funkce. V souvisejícím usnesení je proto třeba uvést řádný důvod pro poskytnutí peněžního daru.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování,
- stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud,
- stanovisko je analogicky použitelné též pro kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a pro hlavní město Prahu a jeho městské části podle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Tímto stanoviskem se ruší stanovisko č. 21/2009.

Jak vypadá rozvojová spolupráce měst v Norsku?

Od 90. let dochází k výrazné proměně podoby mezinárodní spolupráce především v evropských zemích. Aktivita západních municipalit v oblasti mezinárodní spolupráce jsou stále častěji rozšiřovány o aktivity v rozvojové oblasti. Takovéto aktivity označujeme za rozvojovou spolupráci místních samospráv. Dlouholetou zkušeností s touto formou mezinárodní spolupráce disponují norské municipality. Rozvojová spolupráce místních samospráv je v Norsku označována termínem mezinárodní spolupráce municipalit (*Municipal International Cooperation*; dále jen MIC).

Historie mezinárodní spolupráce municipalit v Norsku

Počátky mezinárodní spolupráce norských municipalit sahají do první poloviny 90. let, kdy se odehrála řada mezinárodních událostí, jež ve svém důsledku ovlivnily samotné smýšlení norských samospráv o nové formě mezinárodní spolupráce. Tím nejdůležitějším impulsem vedoucím k zapojení norských měst do rozvojové spolupráce byly především balkánské války, neboť řada norských měst měla navázána partnerství se svými protějšky v Bosně a Hercegovině či Srbsku. V souvislosti se zvolením Nelsona Mandely prezidentem Jihoafrické republiky a následným zahájením transformačního procesu, který se postupně přelil i do dalších afrických republik, byla snaha norských municipalit v oblasti rozvoje podpořena samotnou aktivitou Norské asociace místních a regionálních samospráv (Komunenes Sentralforbund; dále jen KS), která se skrze tzv. MIC programy (rozvojové projekty, v rámci nichž místní samosprávy uskuťečňují svoji rozvojovou spolupráci) stala zastřešující organizací pro mezinárodní spolupráci norských municipalit, jež je financována z Norské agentury pro rozvojovou spolupráci (NORAD). Základním pravidlem MIC programů je spolupráce místní samosprávy s jejím protějškem v rozvojové či rozvíjející se zemi. V současné době jsou MIC programy zaměřeny na Srbsko, Bosnu a Hercegovinu, Zambii, Tanzanii, Keňu, Ugandu a Guatemalu.

Navázání rozvojové spolupráce města Gran – Mukono – Lugazi

Zdrojem inspirace pro česká města a obce může být ukázka rozvojové spolupráce norského města Gran s jeho protějšky v Ugandě. Město Gran disponuje třináctiletou zkušeností s MIC programy, v rámci nichž realizovalo řadu rozvojových aktivit. Město Gran se nachází v jižní části Norska, cca 70 km od hlavního města Osla. Gran má 13 493 obyvatel (údaj k 1. lednu 2012). Gran má dlouholetou tradici v zemědělství a lesnictví. 6% populace pracuje v zemědělství, 16% v průmyslu a stavebnictví a 78% ve službách. Přes 2000 osob pracuje mimo Gran, z toho 50% v Oslu a 25% v přilehlých obcích a městech. Gran se do rozvojové spolupráce místních samospráv zapojil v roce 1999 bez jakýchkoli předchozích zkušeností. Tomuto zapojení předcházela neformální kontakt, který byl zprostředkovan norskou neziskovou organizací „Hand in Hand Uganda“ (HIHU), zabývající se ochranou dětí v Ugandě. Skrze tuto neziskovou organizaci se v roce 1999 starosta města Mukono spojil se svým protějškem v Granu a inicioval navázání rozvojového partnerství. Oficiální mezinárodní spolupráce municipalit Gran – Mukono byla následně stvrzena v roce 2000 prostřednictvím MIC programu. Prvních šest let probíhala rozvojová spolupráce pouze mezi městy Gran a Mukono,

v roce 2006 došlo k rozšíření o dalšího partnera – sousední město Lugazi. Bylo navázáno tzv. partnerství Sever – Jih – Jih, díky němuž město Mukono přenášelo sousednímu městu zkušenosti a znalosti získané od norského partnera. Rozvojová spolupráce byla úspěšně ukončena na konci prosince 2013.

Příklady rozvojových aktivit města Gran

Rozvojové partnerství města Gran a Mukono bylo od samého začátku zacíleno na zvýšení příjmů místní samosprávy, dosažení finanční transparentnosti, politické a administrativní odpovědnosti a dosažení genderové rovnováhy v zastoupení úředníků a politiků v místní samosprávě. Cíle rozvojového partnerství vycházely z tzv. bottom-up přístupu, tj. byly formulovány na základě potřeb, které identifikovali samotní představitelé města Mukono. Finanční prostředky plynoucí z MIC programu byly použity výhradně pro posílení kompetencí úředníků a politiků místní samosprávy za účelem zlepšení veřejných služeb. Těchto cílů bylo dosaženo zejména prostřednictvím zavedení účinnějšího systému výběru daní a modernizace místního tržiště. Za účelem efektivního výběru daní a dosažení finanční transparentnosti město Gran v roce 2001 poskytlo svému protějšku základní technické vybavení – šest počítačů, generátor a kopírku. V souvislosti s dodáním technického vybavení bylo také zahájeno vzdělávání v oblasti výpočetní techniky, tak aby úředníci místní samosprávy byli schopni obsluhovat počítačové programy zpracovávající výběr daní. Pozitivním efektem tohoto systému byla změna smýšlení místních obyvatel, kteří na základě dokladu o zaplacení přehodnotili svůj přístup, začali místní samosprávě důvěřovat a začali platit daně, neboť si byli jisti, že poplatky nekončí v kapsách místních úředníků. Zároveň byla vytvořena nezbytná databáze

obyvatel, díky níž místní úředníci získali informace o daňových poplatnících.

V rámci zlepšování veřejných služeb vzniklo na radnici informační centrum, které občanům za drobný poplatek nabízí služby, jako je telefonování, faxování či kopírování. Informační centrum slouží také jako vzdělávací centrum obyvatel – jsou zde vyučovány kurzy čtení a psaní pro dospělé (především ženy), kurzy základů výpočetní techniky apod. K zvýšení příjmů místní samosprávy jednoznačně přispěla i modernizace místního tržiště s potravinami v roce 2004. Z chaotického prostoru bez dodržování základních hygienických zvyků se postupně vybudovalo ohraničené tržiště s vlastními stánky a parkovištěm. Tržiště jako takové se stalo značným zdrojem příjmů místní samosprávy, která profituje z pronájmu stánků a výběru parkovného. Zároveň došlo ke zlepšení kultury prodeje, skladovacích návyků apod. Tržiště se stalo vyhledávaným místem, kam jezdí nakupovat potraviny i obyvatelé ze vzdáleného hlavního města.

Další aktivitou v rámci programu MIC, jež se jako jediná vymyká klasickému pojetí rozvojové spolupráce místních samospráv, byl nákup deseti krav, jež byly následně předány sociálně slabým rodinám, především vdovám s dětmi. Rodiny musely absolvovat seminář o chovu dobytka. V případě, že se kráve narodilo tele, muselo být předáno další rodině. Účelem této iniciativy bylo naučit místní obyvatele lépe se starat o zvířata a využít jejich potenciálu k zlepšení své životní situace, neboť pro chudou rodinu zvíře představuje zdroj potravin a příjmů.

V roce 2004 bylo rozvojové partnerství mezi městy Gran a Mukono rozšířeno o vzdělávací kurzy pro ženy s cílem posílit jejich zapojení do správy věcí veřejných. Šestiměsíční výuku, kterou absolvovalo 50 dívek, zajišťovali lektoři z města Gran. Ženy byly školeny v různých oblastech souvisejících s výkonem agendy místních samospráv. Později byly tyto kurzy rozšířeny o všeobecné tříleté vzdělání zaměřené na získávání dovedností, znalostí a všeobecnou osvětu v oblasti zdraví. Tento záměr byl podpořen i ugandskou vládou, která poskytla finanční prostředky pro výuku 20 studentek. Po dobu trvání MIC programu prošlo touto výukou na tři tisíce žen a dívek.

Prostřednictvím každoročního školního běhu, tzv. school jogging, byly do roz-

vojové spolupráce měst Gran, Mukono a Lugazi nepřímo zapojeny i základní školy v městě Gran. Tento školní běh má v Norsku mnohaletou tradici, pořádá se každoročně po celé zemi a je projevem norské solidarity. Princip spočívá v tom, že za každé uběhnuté kolo dostane žák od svého sponzora domluvenou finanční částku. Poněvadž se školních běhů účastní celé třídy, vybraná finanční částka je relativně vysoká. Jedna ze základních škol v Granu vybrané peníze darovala školám ve městech Mukono a Lugazi k nákupu knih, počítačů a školních potřeb. Díky těmto finančním prostředkům byla v Mukonu zřízena školní knihovna, jež byla zpřístupněna veřejnosti z celého okolí. Tato aktivita nebyla součástí MIC programu, byla v podstatě vedlejším produktem rozvojové spolupráce municipalit. Zájem norských žáků byl probuzen prezentací mezinárodní činnosti města Gran a později i návštěvou ugandské delegace. Žáci se začali více zajímat o rozvojovou problematiku a po dobu trvání rozvojové spolupráce měst Gran, Mukono a Lugazi nadále finančně podporovali místní školy v partnerské zemi.

Mimo to se základní školy ve městě Gran zapojily do psaní dopisů svým protějškům v Mukonu a Lugaze. Tato iniciativa však narážela na existenční rozdíly dětí z bohatého severu a chudého jihu. V roce 2008 byla tato iniciativa nahrazena projektem „Chtěl(a) bych Ti něco říct“ („I'd like to ask you something“), skrze který se norské děti učily tomu, jak složité překážky musí překonávat ugandští žáci za účelem dosažení základního vzdělání. Tato iniciativa přispěla k rozšíření povědomí a znalostí o situaci v Ugandě včetně vědomostí o rozvojové spolupráci obecně mezi žáky a jejich rodiči (obyvateli Granu), a přispěla tak k všeobecné podpoře rozvojových aktivit města Gran.

Během trvání MIC programu město Gran spolu s místními institucemi (školami, zdravotním střediskem, firmou na zpracování odpadu) hostilo za účelem předávání zkušeností několik delegací složených z úředníků a politiků z měst Mukono a Lugazi. Členové delegace byli ubytováni přímo v norských rodinách, které projevíly zájem se do rozvojových aktivit svého města zapojit v roli dobrovolníků, a v průběhu své studijní cesty se účastnili řady společenských aktivit ve městě Gran, jako je například Ústava 17. května.

Mgr. Šárka Řecková
reckova@smocr.cz
koordinátorka projektu

Tento článek vznikl v rámci projektu Podpora zapojení měst a obcí ČR do zahraniční rozvojové spolupráce podpořeného v rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Vy se ptáte, my odpovídáme

Zvýšení nájemného v návaznosti na zateplení domu

Dotaz:

Připravujeme zateplení domu ve vlastnictví obce, v domě jsou dva byty. Z novinového článku jsme se dozvěděli, že nový OZ umožňuje nájemteli zvýšit nájemné, pokud nějakým způsobemlepší objekt ve prospěch nájemců. Jakými pravidly se řídí výpočet zvýšení nájmu v návaznosti na provedené investice, opravy, modernizaci domů (bytů)?

Odpověď:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, upravuje nájem v ustanovení § 2201 a následujících. V ustanovení § 2250 je upraven případ, kdy pronajímatel může zvýšit nájemné, pokud nějakým způsobem upraví dům ve prospěch nájemců.

Jedná se o situace, kdy pronajímatel vynaloží náklady na provedení stavebních úprav, zvyšujících nebo zlepšujících užitnou hodnotu pronajatého bytu, nebo úprav, které zkvalitňují celkové podmínky bydlení v domě pro nájemce, nebo mají za následek to, že nájemce uspoří na úhradě za energie. Zatím co odst. 1 řeší situaci, kdy dojde k dohodě mezi pronajímatelem a nájemcem, přičemž v takovém případě je možné zvýšení nájemného o maximálně deset procent z účelně vynaložených nákladů ročně, tak odst. 2 upravuje situaci, kdy k dohodě s nájemcem nedojde. I přesto je však možné zvýšení nájemného navrhnout, ale ročně jen o 3,5 % z vynaložených nákladů. V případě odst. 1 je možné, pokud se zvýšením nájemného souhlasí více než 2/3 nájemníků, vztáhnout zvýšení nájemného i na nájemníky, kteří se zvýšením nesouhlasí.

Co se týká pravidel výpočtů, tak platí, že základem pro výpočet zvýšení je objem účelně vynaložených nákladů. Průkazné vyčíslení těchto nákladů a jejich zdůvodnění jako účelně vynaložených je povinností pronajímatele. Nepochybně jde o takové náklady,

bez nichž by tuto stavební úpravu nebylo možné realizovat. Pronajímatel tedy písemně v návrhu na zvýšení nájemného uvede, jaké stavební úpravy byly provedeny, že jde o stavební úpravy, které zlepšují užitnou hodnotu pronajatého bytu, nebo celkové podmínky bydlení v domě, nebo mají za následek trvalé úspory vody nebo energií s tím, že na tyto stavební úpravy vynaložil náklady, které též uvede, včetně jejich věcného určení a jejich výše. Z této částky bude realizován výpočet zvýšeného nájemného.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník stanovuje:
§ 2250

- (1) Proveďte-li pronajímatel stavební úpravy, které trvale zlepšují užitnou hodnotu pronajatého bytu či celkové podmínky bydlení v domě, anebo mají za následek trvalé úspory energie nebo vody, může se s nájemci dohodnout o zvýšení nájemného, nejvýše však o deset procent z účelně vynaložených nákladů ročně. Souhlasí-li s návrhem na takové zvýšení nájemného alespoň nájemci dvou třetin bytů v domě, platí zvýšené nájemné i pro ostatní nájemce.*
- (2) Nedojde-li k dohodě podle odstavce 1, může pronajímatel navrhnout zvýšení nájemného z těchto důvodů ročně o tři a půl procenta z vynaložených nákladů; má se za to, že náklady byly vynaloženy účelně. K návrhu, který neobsahuje výši nájemného nebo nedokládá splnění podmínek podle tohoto ustanovení, se nepřihlíží.*

Zveřejnění záměru uzavření pachtovní smlouvy

Dotaz:

Zastupitelstvo v listopadu 2013 schválilo záměr pronájmu obecního rybníku. Lze nyní, v souvislosti s novým OZ, schválit na základě tohoto záměru propachtování, nebo je nutné schválit nový záměr pachtu?

Odpověď:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, povinnost ohledně zveřejnění záměru v případě pachtu nestanovuje, pachtovní smlouvu lze tedy uzavřít bez zveřejnění záměru. Jako potenciální zájemce lze tak využít zájemce, kteří se ozvali v reakci na záměr ohledně pronájmu. Lze ovšem doporučit nové přijetí záměru ohledně uzavření pachtovní smlouvy, byť to zákon nevyžaduje, viz dále.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, požadavek na zveřejnění záměru pro taxativně vyčtené dispozice obecním nemovitým majetkem stanovuje v § 39. Vzhledem k tomu, že při těchto majetkoprávních dispozicích je zveřejnění záměru nezbytností, protože jeho absence by podle ustanovení § 41 znamenalo absolutní neplatnost právního úkonu, tak zastáváme názor, že ustanovení § 39 není možné vykládat extenzivně, a proto povinnost zveřejnit

záměr bude i po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku platit pouze pro prodej, směnu, darování, pronájem či výpůjčku nemovitého obecního majetku. Pro pacht a výprosu (tedy smluvní typy blízké současným vyjmenovaným dispozicím) podle našeho názoru není třeba záměr zveřejňovat. Nejedná se však o názor nesporný a lze se z důvodu blízkosti pachtu s nájmem a výprosy s výpůjčkou setkat i s jiným výkladem.

Do budoucna patrně lze očekávat novelu zákona o obcích, která tyto nové instituty zohlední. V každém případě lze doporučit v případě pochybností, zda záměr zveřejňovat, v duchu transparentnosti a hospodárnosti jít cestou jistoty a záměr, i nad rámec povinností stanovených zákonem, přijmout a zveřejnit.

Opuštěná nemovitá věc podle NOZ

Dotaz:

Zajímáme se o výklad § 1050 odst. 2 nového občanského zákoníku, podle kterého „nevykonává-li vlastník vlastnické právo k nemovité věci po dobu 10 let, má se za to, že ji opustil“. Jak má obec v těchto případech postupovat, když v obci skutečně existují stavby, o které se nikdo nestará – tyto chátrají a narušují vzhled obce. Jakým způsobem se po uplynutí lhůty nabyvá vlastnictví, jak se prokazuje, že se o nemovitost nikdo nestará po celou dobu 10 let?

Odpověď:

Na rozdíl od předchozí právní úpravy, podle které byly tyto situace prakticky neřešitelné, neboť s věcí bylo možné nakládat jako s věcí opuštěnou, byl-li prokázán projev vůle vlastníka věc opustit, zavádí nový občanský zákoník domněnku opuštění věci. Ta se u nemovitých věcí uplatní, pokud vlastník své vlastnické právo nevykonává po dobu 10 let. (Tato lhůta začne běžet nejdříve nabytím účinnosti NOZ). Opuštěná nemovitost připadá do vlastnictví státu. Bližší postup pro nabytí vlastnictví k nemovitosti, jejíhož vlastníka nelze z katastru nemovitostí zjistit, upravuje § 65 katastrálního zákona. Obec má dle této úpravy pouze povinnost součinnosti s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, jemuž je tato agenda svěřena a na který se může případně obec v těchto věcech obracet.

Nový občanský zákoník, tedy zákon č. 89/2012 Sb., v ustanovení § 1050 stanovuje tzv. domněnku opuštění věci, která se uplatní v případě, že vlastník věci po určitou dobu své vlastnické právo nevykonává.

Nevykonává-li vlastník vlastnické právo u movité věci 3 roky a u nemovité věci 10 let, předpokládá se, že věc opustil. Ten, kdo se tohoto ustanovení dovolává, musí nejen tvrdit, ale také prokázat, že vlastník své vlastnické právo po stanovenou dobu nevykonává. Je nutné podotknout, že stačí právní výkon (např. zápis v katastru nemovitostí o vlastnictví a placení daně z nemovitosti – na pozemek nemusí

tedy vlastník po léta vstoupit, ale na jeho vlastnictví to nic nemění). Díky ustanovení § 1050 odst. 2 lze řešit mj. případy budov, jejichž vlastník není znám (nikdo se k dané nemovitosti nehlásí, v katastru nemovitostí je jako vlastník zapsána osoba, která je dávno po smrti apod.) a přitom nemovitost chátrá a působí ostatním potíže. Podle dřívějšího občanského zákoníku musela být (dle převažujících výkladů) vždy prokázána vůle vlastníka věc opustit, aby bylo možné považovat věc za opuštěnou, což bylo v praxi v těchto případech nemožné.

Doba 10 let začíná běžet podle ustanovení § 3067 od účinnosti nového občanského zákoníku. Po uplynutí 10 let připadá podle ustanovení § 1045 odst. 2 opuštěná nemovitost státu. K danému lze ještě dodat, že není možná situace, kdy by se např. vlastník ekologicky zatíženého pozemku chtěl opuštěním nemovitosti zbavit svých povinností vyplývajících z veřejného práva. V takovém případě by se vycházelo ze zásady zákazu zneužití práva a opuštění by nemělo žádné právní následky, vlastnictví by nepřešlo na stát, ale zůstalo by se všemi povinnostmi původnímu vlastníkovi.

Postup, kterým stát nabude vlastnictví k opuštěným nemovitostem, jejichž vlastnictví nelze z katastru spolehlivě zjistit, a součinnost obce upravuje § 65 katastrálního zákona (zákon č. 256/2013 Sb.). Řešení těchto případů je svěřeno Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, na který se případně obraťte.

*Dotazy zpracovalo
Informačně poradenské centrum pro zastupitele*

Z jednání komor a komisí

vybráno ze zápisů

Školská komise, 6. března 2014, Praha

Komise se zabývala především problematikou zákona o dětské skupině a jeho přínosu pro obce. Dalším velkým tématem byla metodika MŠMT do území ORP, kdy spolupráce s partnery v území přinese zřizovatelům více relevantních informací o kvalitě škol. Podle členů komise však musí být obce v ORP v rovném postavení, ne pod velením ORP. Komise také projednávala výstupy kulatých stolů k přípravě Národního programu reformy. Některé závěry a postřehy byly alarmující, např. že ČR investuje do dětí do 9 let pouze 10 %, zatímco střední školy spolykají 60-70 % prostředků. Předsedkyně komise byla hostem Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, kde představil své návrhy nový ministr školství Marcel Chládek. Zmínil např. problém nequalifikovaných učitelů, přísné hygienické

normy v mateřských školách, potřebu reformy financování regionálního školství aj. V závěru se komise zabývala aktuální legislativou, především však zákonem o registru smluv.

V první části jednání byli přítomní členové informováni o průběhu realizace projektu Podpora meziobecní spolupráce (*podrobněji viz samostatný článek na str. 20*) a o přípravě projektu Odpovědný zastupitel.

Hlavním bodem jednání byla ale problematika komplexních pozemkových úprav. Na zasedání byli přizváni hosté ze Státního pozemkového úřadu (SPÚ) Martin Vrba, pověřený řízením Státního pozemkového úřadu, a Petr Lážňovský, ředitel odboru řízení krajských pozemkových úřadů. Martin Vrba informoval o situaci na úřadu, na kterém došlo k velkým personálním změnám. Z důvodu sloučení Pozemkového fondu s Pozemkovým úřadem bylo propuštěno 350 zaměstnanců, ale přesto se podařilo zachovat krajská pracoviště. Dále hovořil o končícím období čerpání fondů EU, ve kterém byly komplexní pozemkové úpravy financovány z Programu rozvoje venkova, opatření 1.1.4. Do 30. června 2015 je nutné, aby byly veškeré realizace v rámci tohoto období ukončeny. V novém programovém období počítá SPÚ s ¼ finančních prostředků oproti minulému programovému období. Vyjádřil se také k církevním restitucím. Informoval, že dochází k převodu majetku, nyní je k převodu cca 5000 výzev. SPÚ však rozhoduje pouze o zemědělském majetku.

Členové předsednictva pak sdělili zástupcům SPÚ své problémy při řešení řádné údržby nemovitostí ve své správě. Podle Martina Vrby se veškeré problémy odvíjejí od nedostatku zaměstnanců úřadu.

Závěrem se shodli, že je nutné zajistit převod pozemků na obce, na nichž jsou veřejně prospěšné stavby, ale nejsou v katastru obce vedeny jako sportoviště, cesty atd., ale plní účel veřejně prospěšné stavby.

V další části programu byli přítomní informováni o podpisu Memoranda organizací zastupujících potřeby a zájmy měst – viz INS č. 3/2014, o jednání pracovní skupiny pro standardizaci místních akčních skupin, o přípravě soutěže Vesnice roku atd.

Výzvy • nabídky • oznámení

■ VÝZVA

Přispějte k dokončení církevních restitucí!

Na Svaz se obrátily Lesy ČR s prosbou o spolupráci k církevním restitucím. Můžeme být na Lesy ČR rozzlobeni, protože obcím odmítaly v loňském roce vydat lesní pozemky s odůvodněním, že je mezitím vydržely, ale toto je trochu jiný případ a obce by mohly přijít zase zkrátka. Lesy ČR jako povinná osoba totiž musí každou výzvu posuzovat i z hlediska uplatnění § 8 odst. 1 písm. f) zákona č. 428/2012Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, tedy případ, kdy se oprávněným osobám nevydávají části pozemku nebo stavby, která je potřebná pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby dopravní nebo technické infrastruktury vymezené ve schválené územně plánovací dokumentaci, pro kterou lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit. A tady nastává problém.

Lesy ČR jsou toho názoru, že k posouzení, zda pozemek nebo stavbu nelze vydat podle § 8 odst. 1 písm. f), není možné použít územně plánovací dokumentaci zveřejněnou například na webových stránkách, protože pořizovatel územního plánu negarantuje aktuálnost údajů. Většina územních plánů je také zpracována z převážné části pouze v grafické podobě, která nezachycuje jednotlivé pozemky dle údajů katastru. Z těchto důvodů by informace o existenci překážek pro vydání v konkrétních lokalitách

měly podat jednotlivé místně příslušné stavební úřady a orgány územního plánování obcí. Z uvedených důvodů jsou Lesy ČR přesvědčeny, že za dané situace nejsou dostatečně schopny garantovat řádné posouzení podmínky dle § 8 odst. 1 písm. f) takovým způsobem, aby nedošlo k narušení práv měst a obcí či práv oprávněných osob. Proto se obracejí na Svaz a přivítaly by vstřícný přístup místně příslušných stavebních úřadů a orgánů územního plánování.

Pokud by tak uvedené orgány neučinily, nemohly by Lesy ČR uzavírat dohody o vydání majetku a vše by se přeneslo na Krajský pozemkový úřad, kdy by v řízení o vydání věci požadoval od stavebních úřadů vydání závazného stanoviska, což by mohlo vést k prodloužení restitučního procesu a v případě neexistence povinného vyjádření dojít i k neoprávněnému vydání nemovitostí v rozporu se zákonem.

Dávejte proto nejen Lesům ČR, ale i ostatním povinným osobám zpětnou vazbu, které pozemky a stavby jsou určeny pro veřejně prospěšné stavby dopravní nebo technické infrastruktury a které byly majetkem církví. Ušetříte si mnohé průtahy.

Mgr. Ludmila Němcová, legislativně právní odd. Kanceláře Svazu

■ OZNÁMENÍ

MŽP a SFŽP nabízejí městům a obcím rychlý zdroj financí pro zlepšení životního prostředí

Obce a města mohou rychle zajistit finanční dotace mimo jiné na podporu obnovitelných zdrojů energie, úsporu energií, využití odpadního tepla, snížení imisní zátěže, obnovu krajiny, odstranění starých ekologických zátěží nebo na alternativní dopravu. Ministerstvo životního prostředí spolu se Státním fondem životního prostředí nabízejí městům a obcím rychlý způsob získání financí z **aktuálně běžících výzev Operačního programu Životní prostředí**, a to díky nedávno vyhlášeným třem výzvám s alokací 7,7 mld. Kč.

Snahou je bleskově nastavit podmínky, včetně snížení nadměrné administrativní zátěže, pro maximální využití finančních prostředků z OP ŽP v programovém období 2007–2013. Jde o podporu smysluplných projektů přispívajících ke zlepšení životního prostředí v Česku, kterému hrozí ztráta 13 miliard korun.

Jsou vypsány aktuální výzvy LVIII., LIX. a LX. – mimo jiné na podporu výstavby nových zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie na výrobu tepla a elektřiny, realizaci úspor energie a využití odpadního tepla, obnovu přírody a krajiny, ochranu před povodněmi.

Ve stadiu příprav jsou další dvě výzvy (s alokací 4,5 mld. Kč, které mají zlepšit kvalitu ovzduší a snížit znečištění vod). Nad rámec těchto výzev probíhá stále příjem žádostí do LVII., výzvy určené ke snižování znečištění ovzduší ve městech s alokací 1 mld. Kč na tzv. alternativní dopravu pro kraj Moravskoslezský a Ústecký a pro aglomeraci Brno. Více informací k výzvám najdete na www.opzp.cz.

Kontakty pro více informací:

SFŽP – oddělení tiskové a PR, tel.: 267 994 533, e-mail: komunikace@mzp.cz

MŽP – oddělení tiskové a PR, tel.: 739 242 379, e-mail: tiskove@mzp.cz

■ OZNÁMENÍ

Šťastné stáří očima dětí – podpořte soutěž ve vašich školách

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy, Svazem měst a obcí ČR a Radou seniorů ČR vyhlašuje již 5. ročník celostátní soutěže Šťastné stáří očima dětí. Jedná se o výtvarnou soutěž pro děti od předškolního věku do 15 let rozdělenou do tří kategorií podle věku autora. Zvláštní kategorií je kategorie fotografická.

Soutěžní obrázky či fotografie mohou posílat školy i jednotlivci z celé ČR. Zástupci organizátorů akce by byli rádi, kdyby tato soutěž nebyla jen výtvarnou záležitostí, ale vedla děti k zamyšlení nad tím, co pro ně prakticky znamená stáří, jakou moudrost, jistotu, obohacení a lásku

pro ně ztělesňují jejich prarodiče a další blízcí, a otevřela mezi dětmi a učitelem diskuzi na toto téma.

Děti mohou svá díla (jednotlivě nebo prostřednictvím školy) zasílat na adresu Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR do **30. 6. 2014**. Odborná komise pod vedením akademického malíře Kristiana Kodeta vybere vítěze jednotlivých kategorií. Slavnostní vyhlášení proběhne v Praze v rámci Týdne sociálních služeb ČR v říjnu 2014. Letos se ho zúčastní Michal Nesvadba, který je dětem známý z pořadu Kouzelná školka.

Bližší informace a pravidla naleznete v příloze nebo na webové stránce www.stastne-stari.cz.

■ VÝZVA

Zapojte se do hlasování v anketě Zákon roku 2013

Hlasujte v pátém ročníku ankety „Zákon roku 2013“, jejímž partnerem je i Svaz. Cílem ankety „Zákon roku 2013“ je přispět k diskusi mezi českými podnikateli, politiky a veřejností o kvalitě právních předpisů přijatých v loňském roce a jejich dopadu na podnikatelské prostředí v České republice a obecně o úrovni právního pro-

středí v ČR. Pátý ročník ankety Zákon roku organizuje advokátní kancelář Ambruz & Dark Deloitte Legal mimo jiné ve spolupráci se Svazem. Hlasovat můžete i vy. Více informací o anketě o nejlepší (a nejhorší) legislativní počin roku 2013 se dozvíte na adrese www.zakonroku.cz.

■ VÝZVA

Začíná anketa Strom roku 2014. Navrhněte svého kandidáta!

S prvním jarním dnem Nadace Partnerství odstartuje třináctý ročník ankety Strom roku. Až **do 30. dubna 2014** máte příležitost nominovat do této celostátní soutěže svůj oblíbený strom. Anketa je skvělou příležitostí pro všechny aktivní lidi, kteří mají chuť udělat něco pro stromy ve svém okolí. Výtěžek zpoplatněného hlasování poputuje zpět k navrhovatelům a ti jej budou moci použít k výsadbě stromů, odborné péči o ně nebo vytvoření propagačních materiálů o stromech. Vítězný strom navíc postupuje do mezinárodního kola ankety Evropský strom roku. Podrobnosti o tom, jak strom přihlásit, jsou dostupné na www.stromroku.cz.

Anketa hledá stromy s historií a příběhem. V minulých ročnících se objevily staré stromy

se zajímavou minulostí nebo spojené s různými pověstmi – mezi nimi například tisíciletý Pernštejnský tis, Kotelská lípa nebo Popovský jasan. Své zastoupení v anketě najdou také stromy, jejichž věk sice není tak úctyhodný, ale o to větší mají příběh, jako je např. Lidická hrušeň, která přežila vyhlazení obce, nebo dub z Višňové, který svým kmenem při povodni zachránil domy i lidské životy.

Navrhnout svého kandidáta může kdokoli – jednotlivci, rodiny, sousedé, učitelé se školáky, spolky, sdružení i celé obce. Přihlášku je možné zpracovat vlastním způsobem, ale měla by obsahovat základní informace o stromu (druh, stáří, výška, obvod kmene, lokalita, GPS souřadnice), jeho příběh a fotografii. Více najdete na výše uvedených webových stránkách.

Klíčem ke zdravým komunálním financím je zkušený partner

ČESKÁ
SPŮRITELNA
Jsme Vám blíž.

Vaše obec či město si zaslouží být tím nejlepším místem k životu. K tomu potřebujete silného a spolehlivého partnera. Česká spořitelna Vám nabízí profesionální přístup a dlouholeté zkušenosti týmu kvalifikovaných expertů. S námi můžete úspěšně realizovat všechny své projekty. Česká spořitelna – partner Vašeho města či obce.